

Prezentarea rezultatelor studiului social – politic

Ianuarie– Februarie 2023

**Friedrich Naumann Foundation for Freedom
Romania and Republic of Moldova**

magentaconsulting

ESOMAR
|member

Magenta Consulting
Columna 86 street,
3rd floor MD-2012,
Chisinau,
Republic of Moldova
Tel: +373 22 854384
www.consulting.md

Confidential

The methodology presented in this document is the property of Magenta Consulting SRL, and thus cannot be transmitted to any other consulting company or used for developing a Request for Proposal by any other company than Magenta Consulting.

All Rights Reserved. © 2014 Copyright Magenta Consulting SRL

Metodologie – studiu social politic

Mărime eşantion: 1421 respondenți cu vârsta de 18+ ani

Marja de eroare: $\pm 2.9\%$

Geografie: Studiu național (malul drept)

Eşantion: Probabilistic stratificat multistadial și proporțional numărului populației

Metoda de colectare: Față în față TAPI (Tablet Assisted Personal Interview)

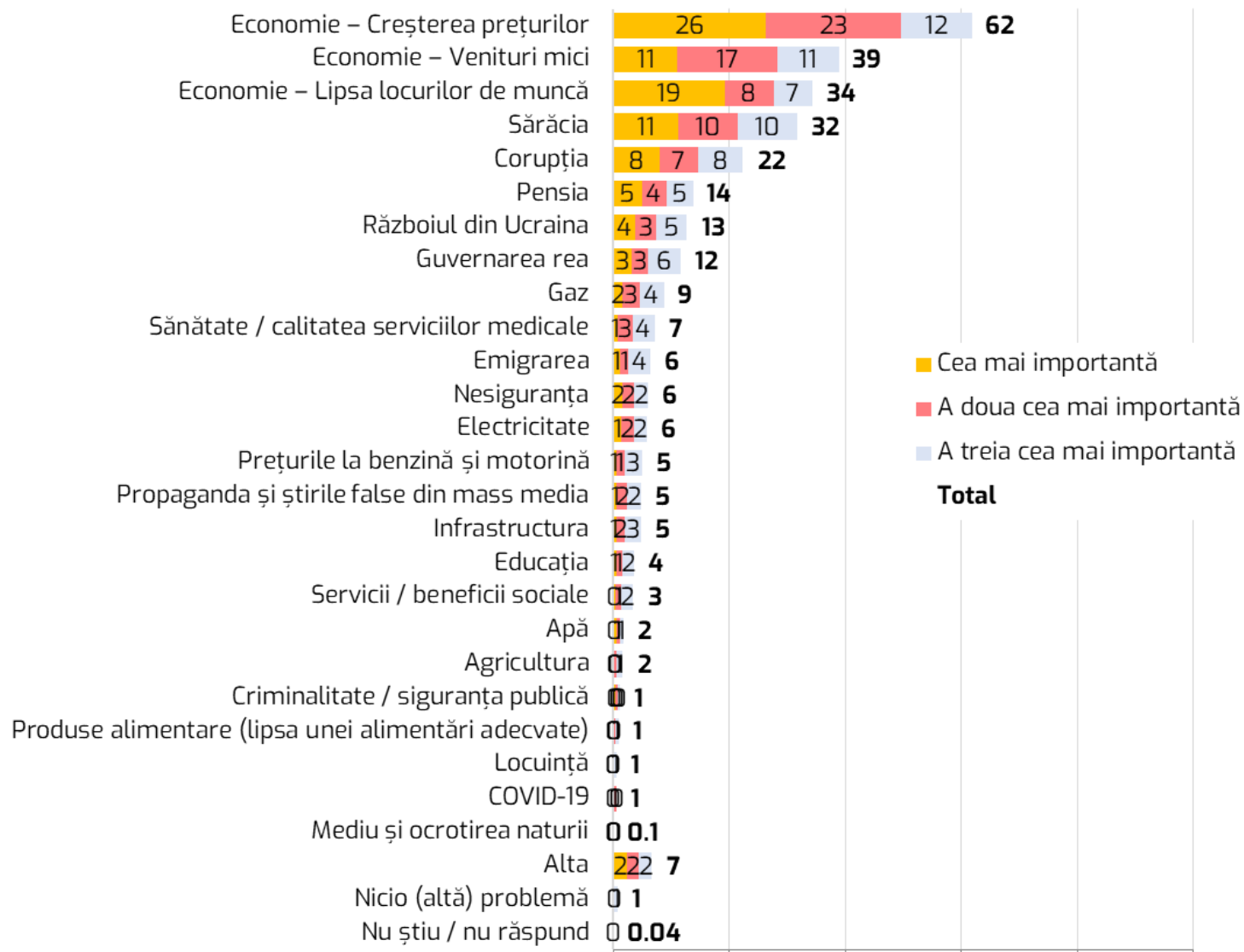
Perioada de colectare: 11 ianuarie – 6 februarie 2023

Se recomandă interpretarea cu atenție a datelor cu baza de calcul mică (nr. de respondenți mai mic de 35 / $N < 35$)

Cele mai importante probleme pentru Moldova

Care este cea mai importantă problemă pentru Moldova la moment? Care este a doua cea mai importantă problemă? Care este a treia cea mai importantă problemă?

Răspuns liber cu opțiuni de răspuns pre-codificate (răspunsurile nu s-au citit)

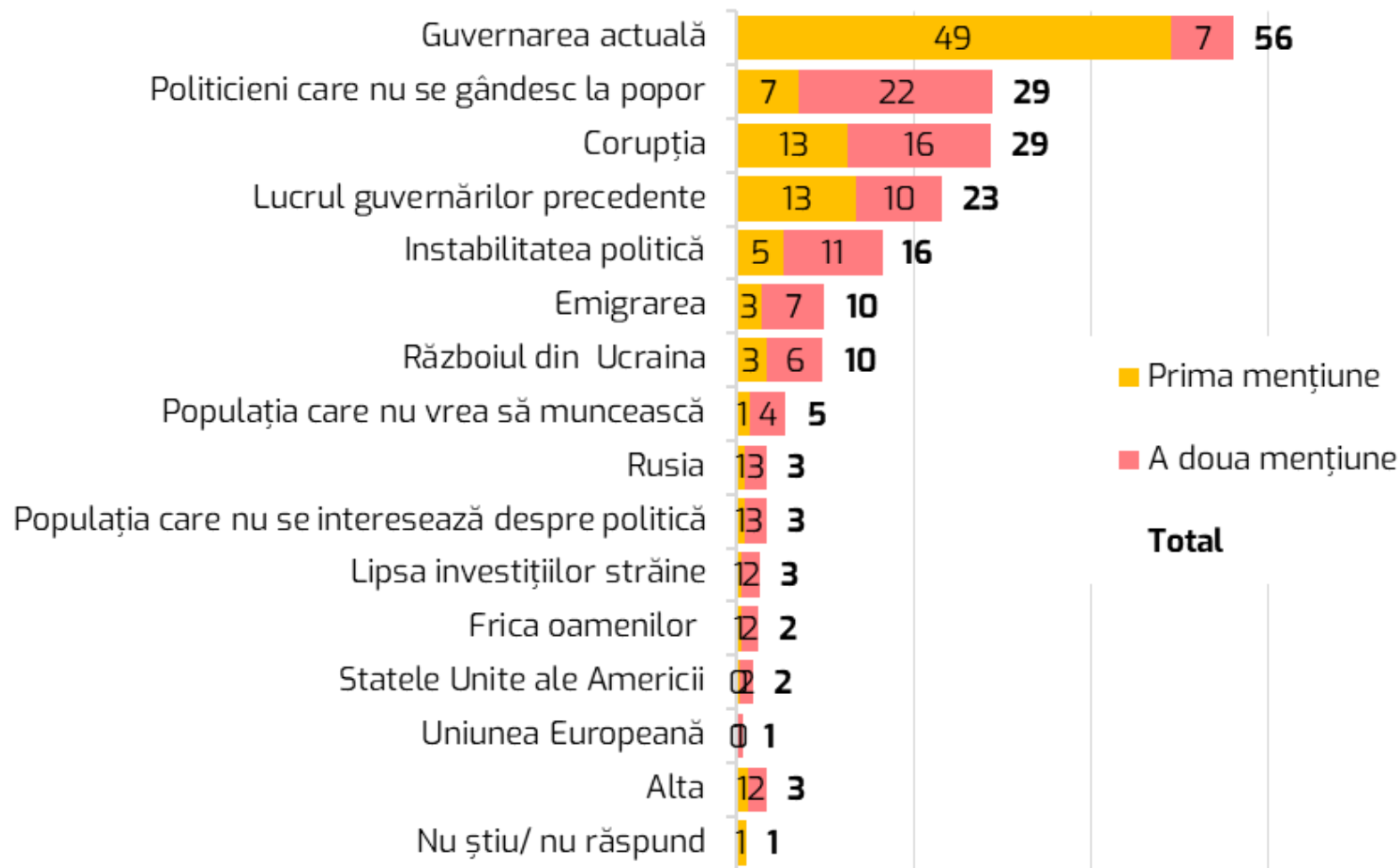

Cele mai des menționate probleme au fost de ordin economic (creșterea prețurilor, veniturile mici, lipsa locurilor de muncă și sărăcia).

Majoritatea respondenților (62%) au menționat creșterea prețurilor, 13% - războiul din Ucraina și 12% - guvernarea rea.

Întrebarea dată a avut structura unei întrebări libere, însă cu variante de răspuns pre-codificate pe care operatorii nu le citeau respondenților. Totodată, structura întrebării a permis înregistrarea ordinii în care respondenții au numit problemele.

Din următoarea listă, care DOUĂ instituții sau fenomene le învinuiți cel mai mult pentru problemele actuale ale Moldovei? (maxim două răspunsuri)

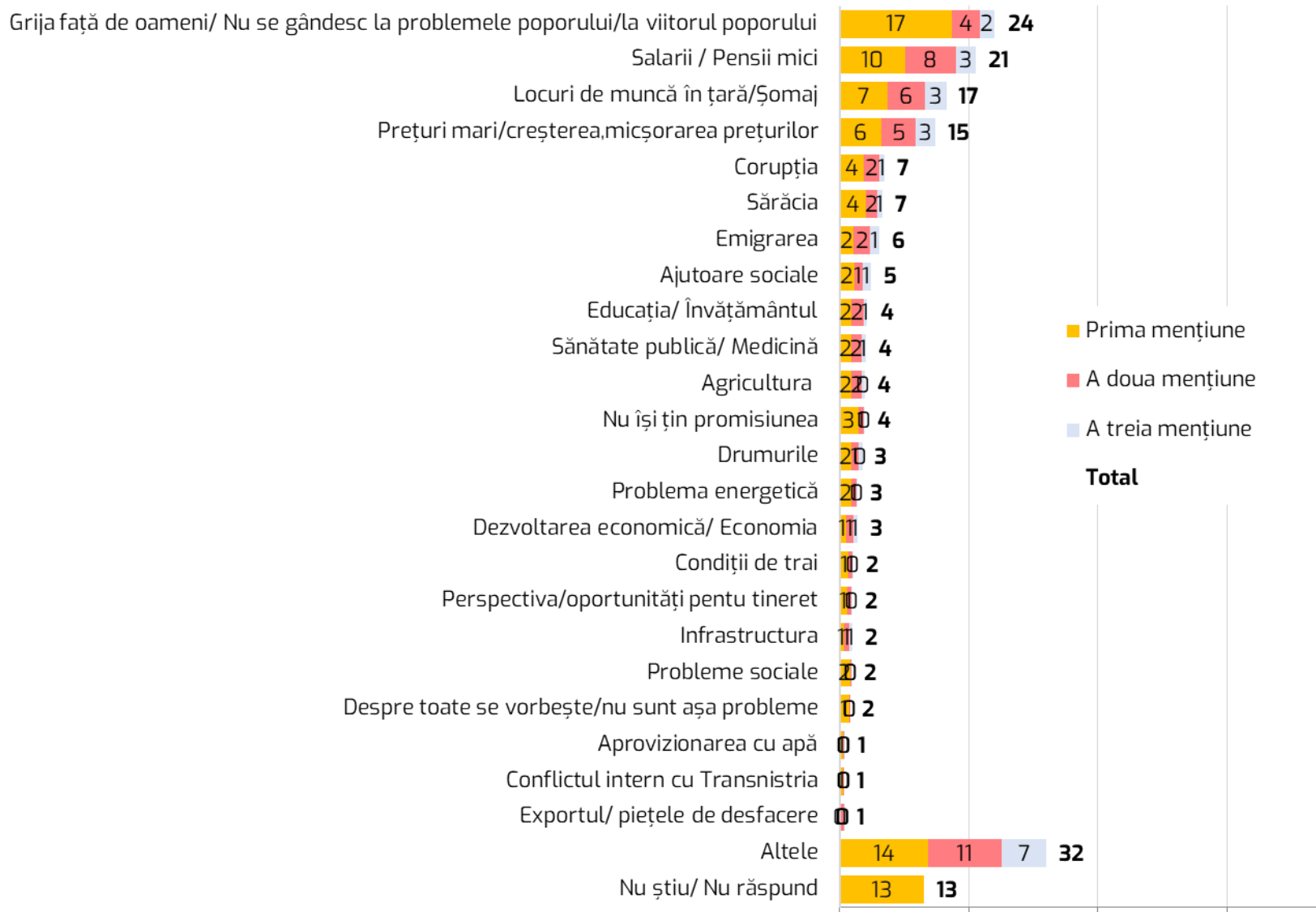

Respondenților li s-a oferit o listă cu variante de răspuns pentru a alege ce instituții sau fenomene în opinia acestora sunt cauza problemelor actuale.

Cele mai frecvent menționate au fost: guvernarea actuală (56%), politicienii care nu se gândesc la popor (29%), corupția (29%) și lucrul guvernării precedente (23%).

Despre care probleme ale țării care sunt importante pentru dvs. nu se gândește (sau nu vorbește) niciun partid din Moldova? Vă rog să-mi spuneți 2-3 probleme

Răspuns liber, răspunsurile nu s-au citit

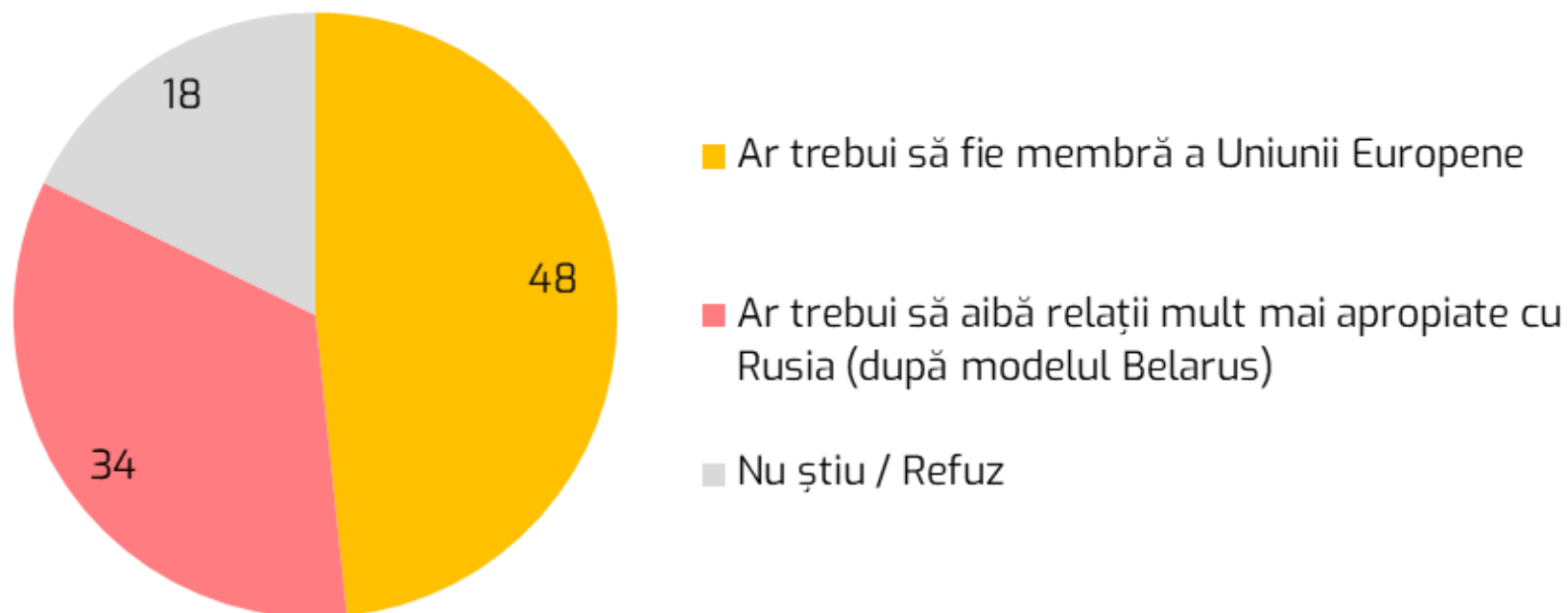
Cele mai importante probleme ale țării despre care nu vorbește nici un partid sunt grija față de oameni (24%), salariile și pensiile mici (21%), lipsa locurilor de muncă (17%).

Întrebarea dată a avut structura unei întrebări libere, și nu a avut variante de răspuns pre-codificate. Răspunsurile au fost înregistrate exact cum au fost numite de respondenți, apoi au fost grupate după sens.

Dirrecția de dezvoltare în care trebuie să meargă RM
UE vs. Rusia

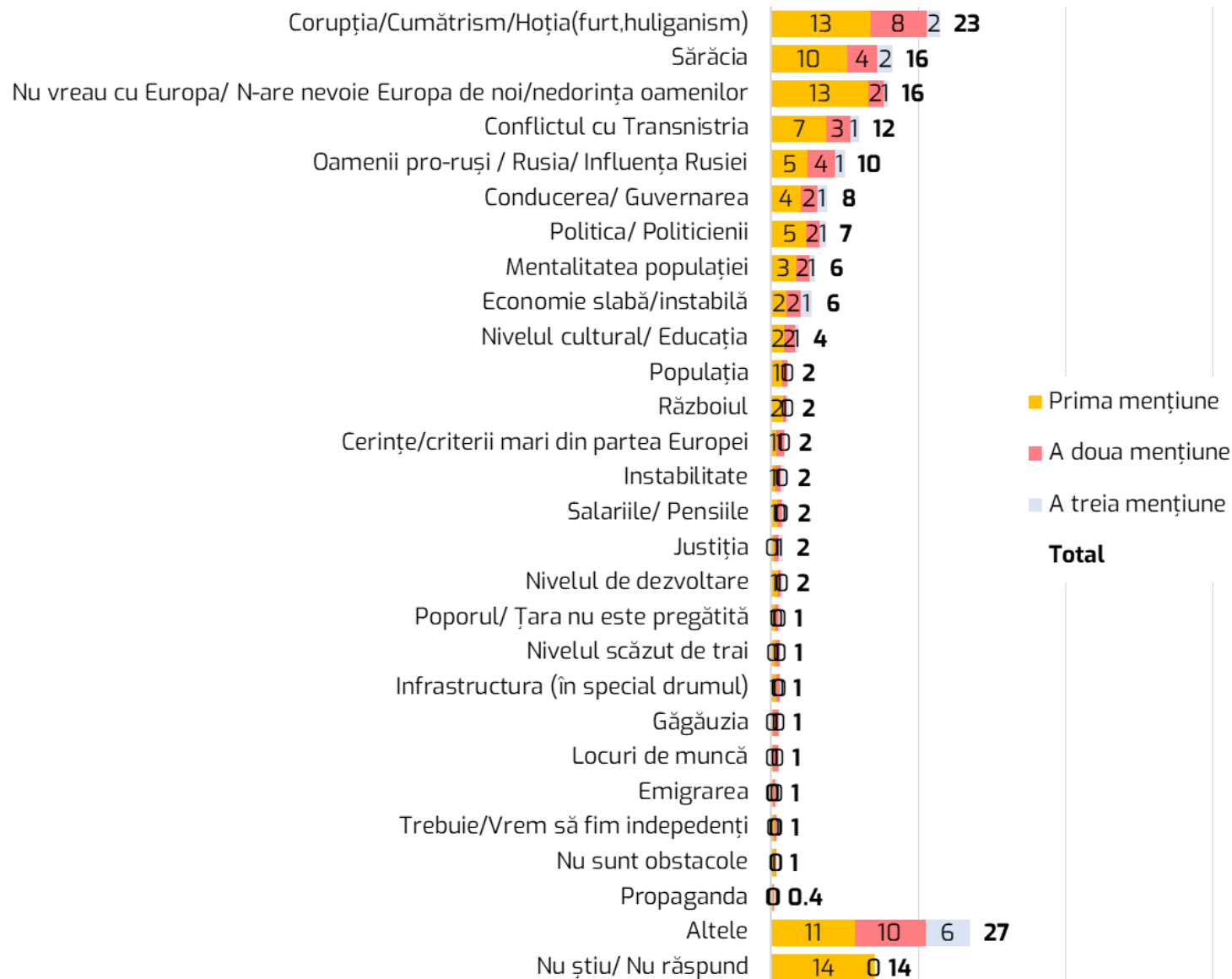
Care este direcția de dezvoltare în care trebuie să meargă Republica Moldova?

48% dintre respondenți sunt de părere că direcția de dezvoltare în care trebuie să meargă Republica Moldova este de a fi membră a Uniunii Europene, iar 34% dintre respondenți consideră că Republica Moldova ar trebui să aibă relații mult mai apropiate cu Rusia (după modelul Belarus).

În opinia dvs. care sunt cele mai mari obstacole în calea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană? (răspuns liber)

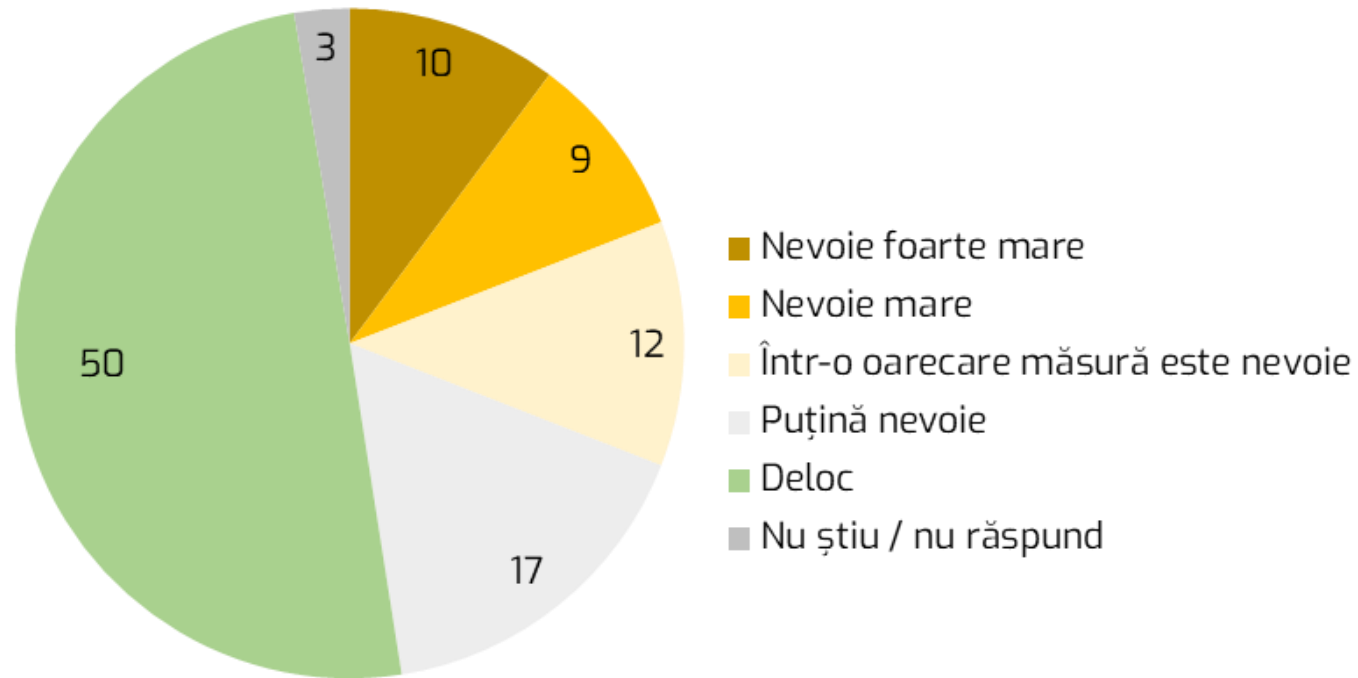
Răspuns liber, răspunsurile nu s-au citit

Cele mai des menționate obstacole în calea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană sunt corupția (23%) și sărăcia (16%). Totodată, 16% dintre respondenți consideră că Republica Moldova nu este dorită în Uniunea Europeană.

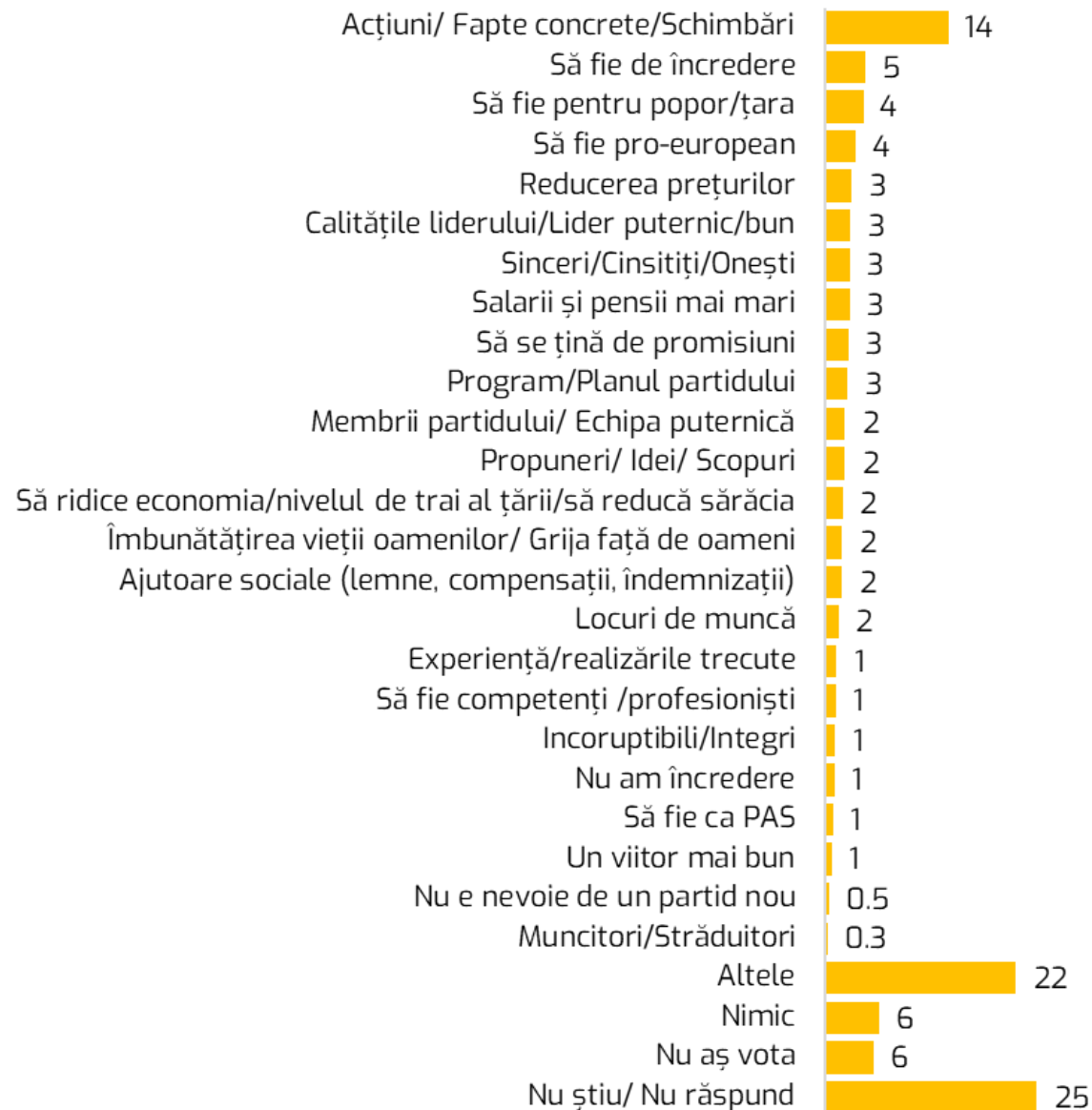
Întrebarea dată a avut structura unei întrebări libere, însă cu variante de răspuns pre-codificate care operatorii nu le citeau respondenților. Totodată, structura întrebării a permis înregistrarea ordinii în care respondenții au numit problemele.

În ce măsură credeți că R. Moldova are nevoie de apariția unor partide politice noi? (un răspuns posibil)

31% dintre respondenți consideră că Republica Moldova are nevoie de partide noi.

Ce v-ar determina să votați un partid nou? (răspuns liber)

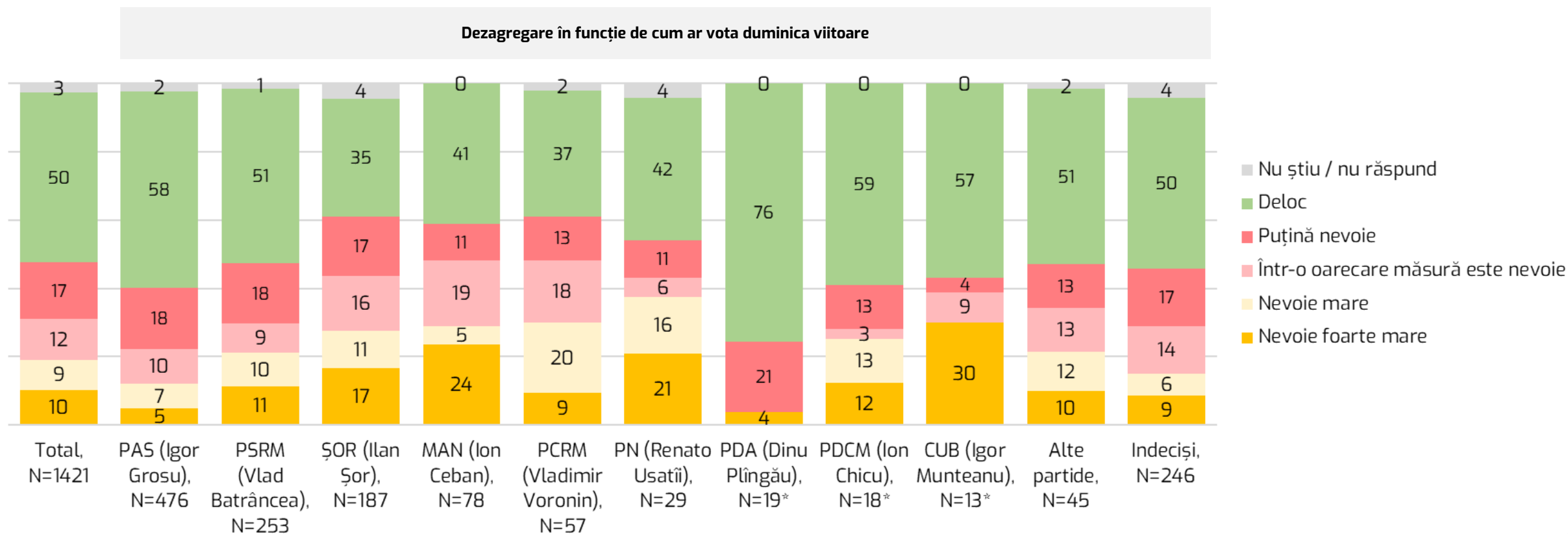

Cei mai mulți dintre respondenți au declarat că partidul trebuie să facă acțiuni concrete care ulterior i-ar determina să-l voteze (14%).

Cu o proporție de 13% aceștia au mai indicat că partidul nou trebuie să aibă orientare pro-europeană, să fie de încredere și să țină la popor.

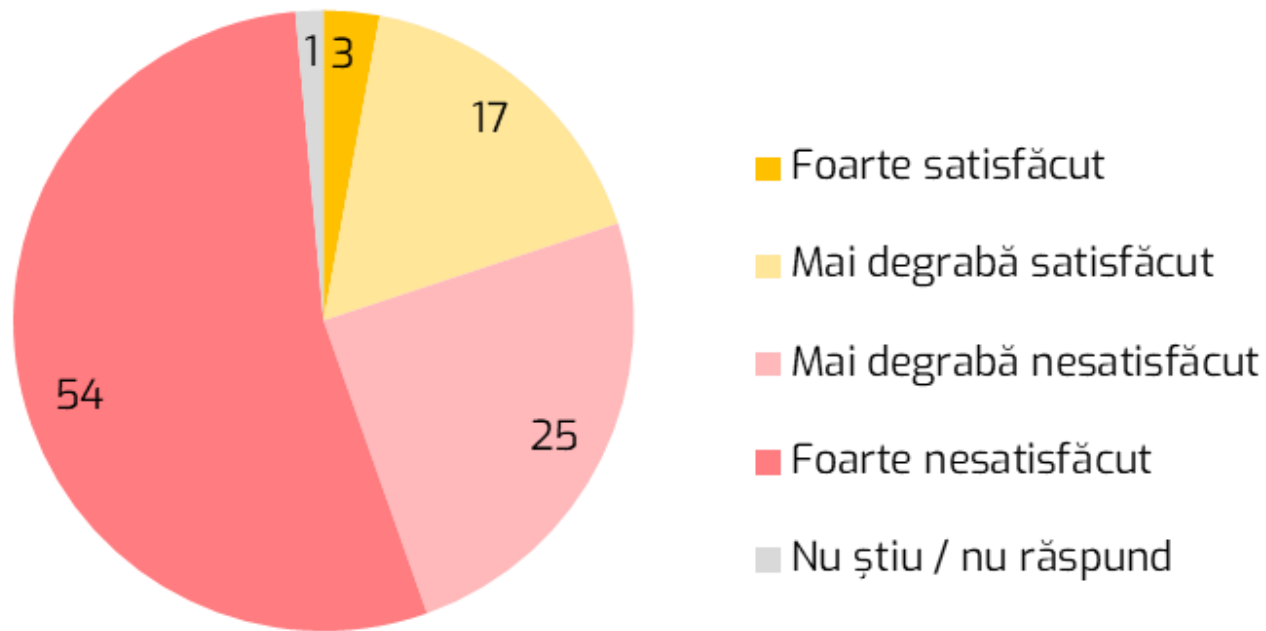
În ce măsură credeți că R. Moldova are nevoie de apariția unor partide politice noi? (un răspuns posibil)

Majoritatea respondenților sunt de părere că Rep. Moldova deloc nu are nevoie de partide politice noi. Totuși, susținătorii PAS și PSRM într-o măsură mai mică au exprimat această opinie, astfel că se evidențiază devotamentul exclusivist față de partidul pe care-l simpatizează aceștia.

Creșterea prețurilor la energie

Cât de satisfăcut sau nesatisfăcut sunteți de acțiunile guvernării pentru a rezolva problema creșterii prețurilor la energie din Moldova?

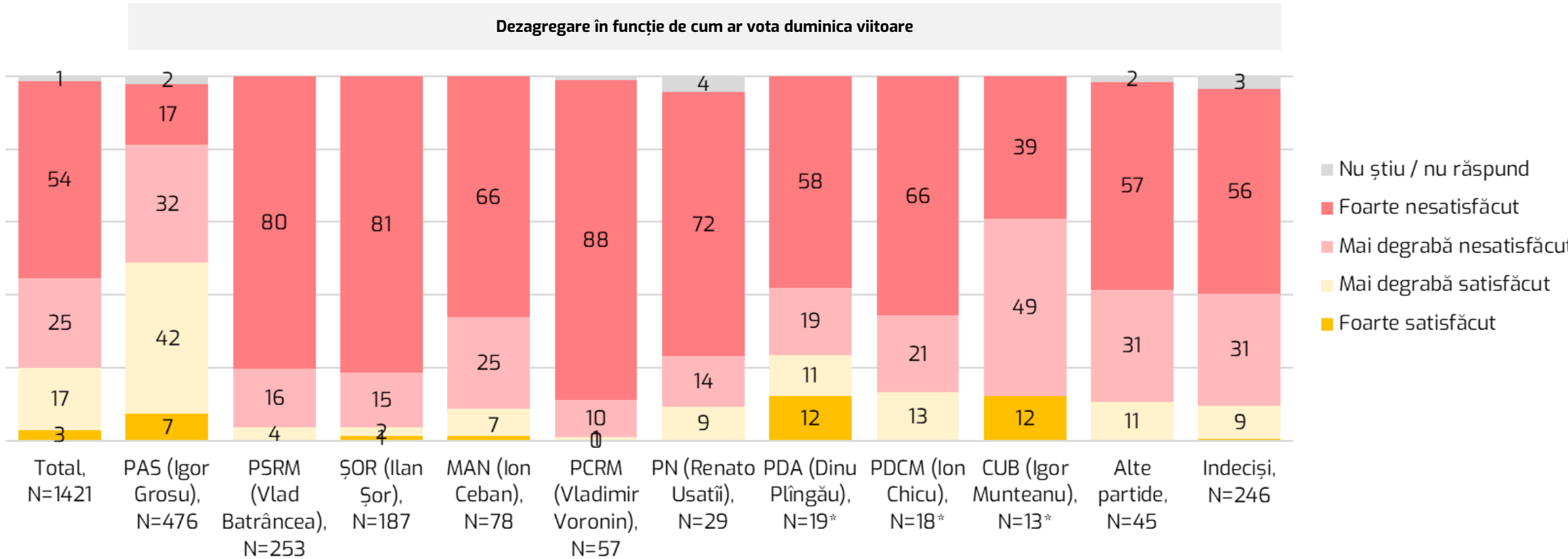
20% dintre respondenți au declarat că sunt satisfăcuți de acțiunile guvernării pentru a rezolva problema creșterii prețurilor la energie din Moldova.

O pondere de 79% au declarat că sunt nesatisfăcuți, (dintre care 54 p.p. foarte nesatisfăcuți).

Cât de satisfăcut sau nesatisfăcut sunteți de acțiunile guvernării pentru a rezolva problema creșterii prețurilor la energie din Moldova?

Dezagregare în funcție de preferința politică

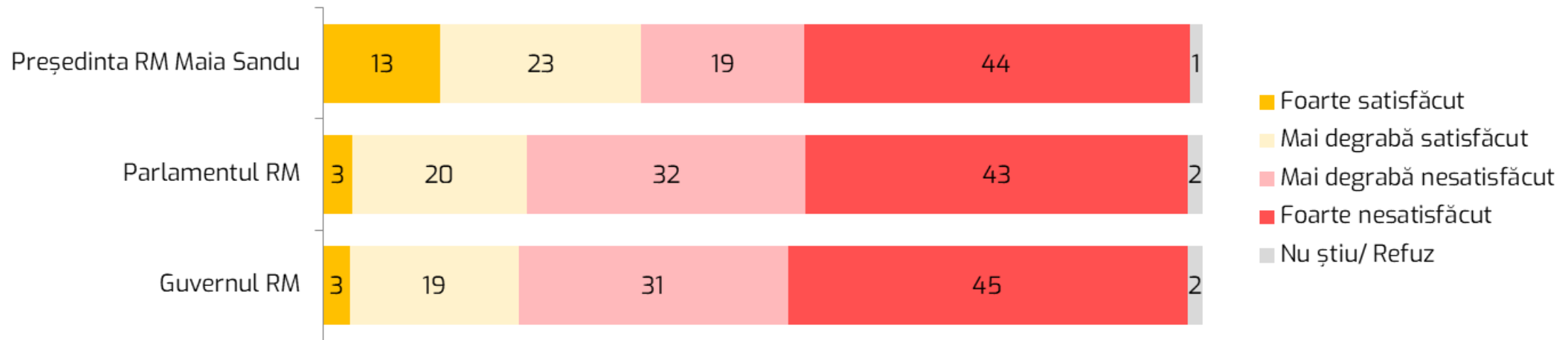
Susținătorii PCRM, ȘOR și PSRM și-au exprimat într-o măsură mai mare nemulțumirea față de acțiunile guvernării pentru a rezolva creșterea prețurilor la energie.

Satisfacția privind principalele instituții în stat

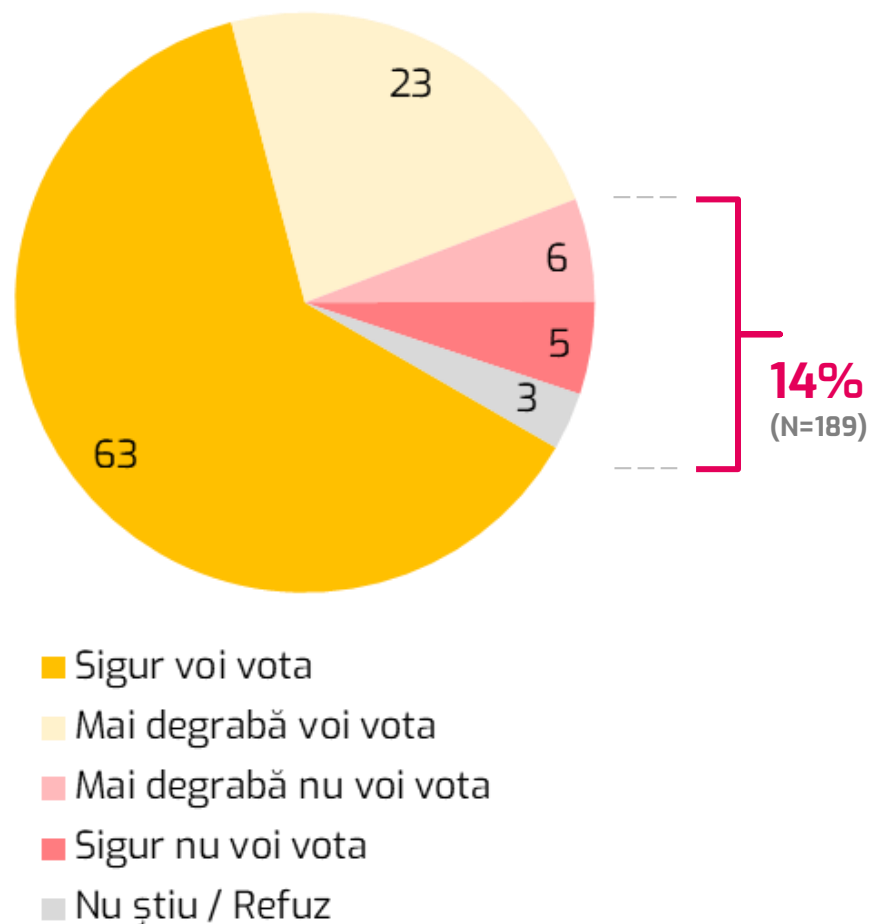
Cât de satisfăcut(ă) sau nesatisfăcut(ă) sunteți de activitatea și realizările din ultimul an ale următoarelor instituții?

Majoritatea respondenților sunt mai degrabă nesatisfăcuți de activitatea instituțiilor din grafic. Președinția tinde să aibă cel mai mare număr de respondenți satisfăcuți (36%).

Alegeri parlamentare

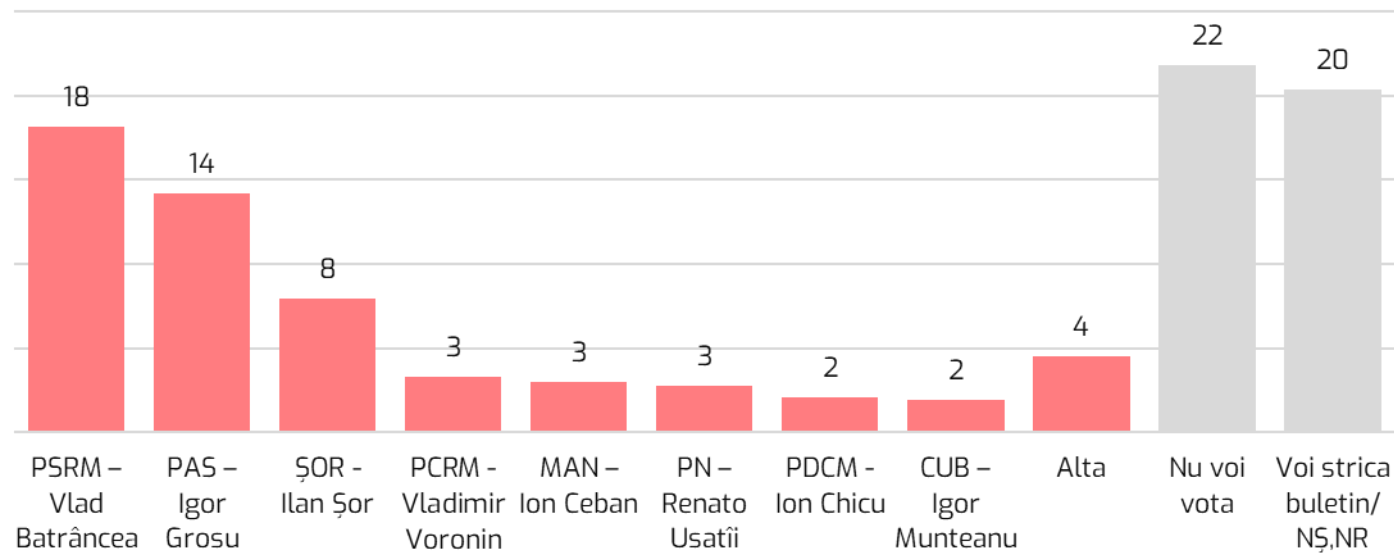
Veți vota la următoarele alegeri parlamentare?

% din respondenții care sunt slab determinați să voteze la următoarele alegeri parlamentare, N=189

Persoanele **slab determinate** de a vota la alegerile parlamentare mai degrabă ar vota pentru PSRM, ȘOR, PCRM, MAN.

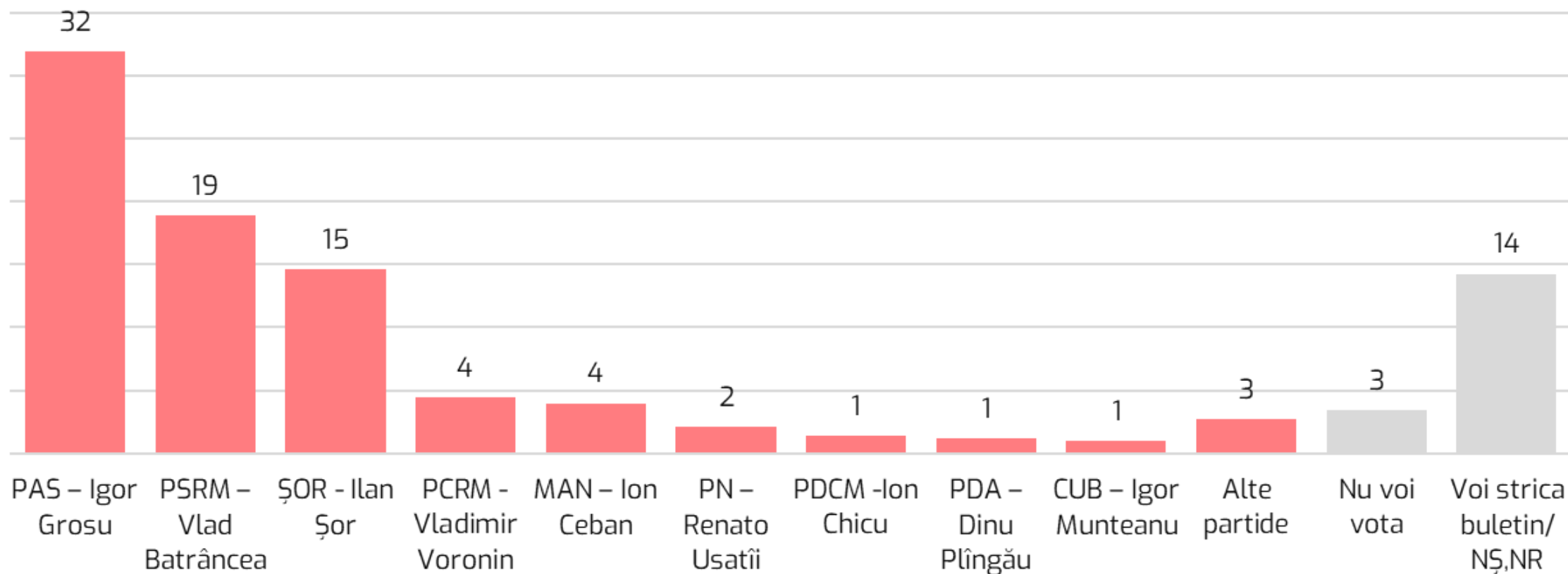
Candidați pentru care ar vota acei 14% dintre respondenții slab determinați de a merge la vot

Vă rog să-mi spuneți cu care partid politic ați vota, dacă alegerile parlamentare ar avea loc duminică viitoare?

+

Chiar dacă încă nu ați decis care partid să-l susțineți. La ziua de azi, care partid mai degrabă (mai probabil) l-ați susține?

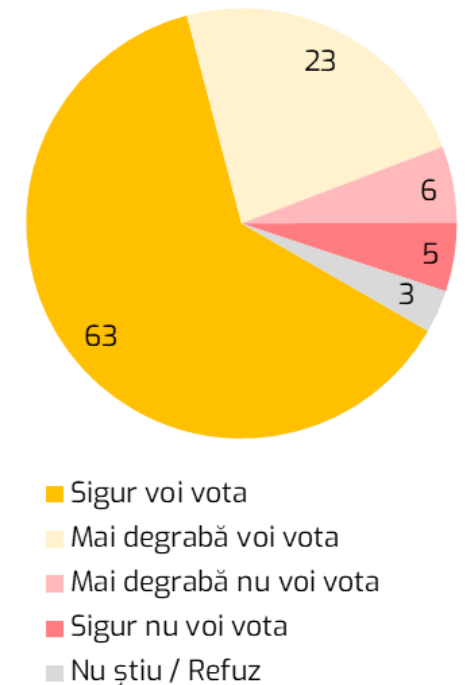
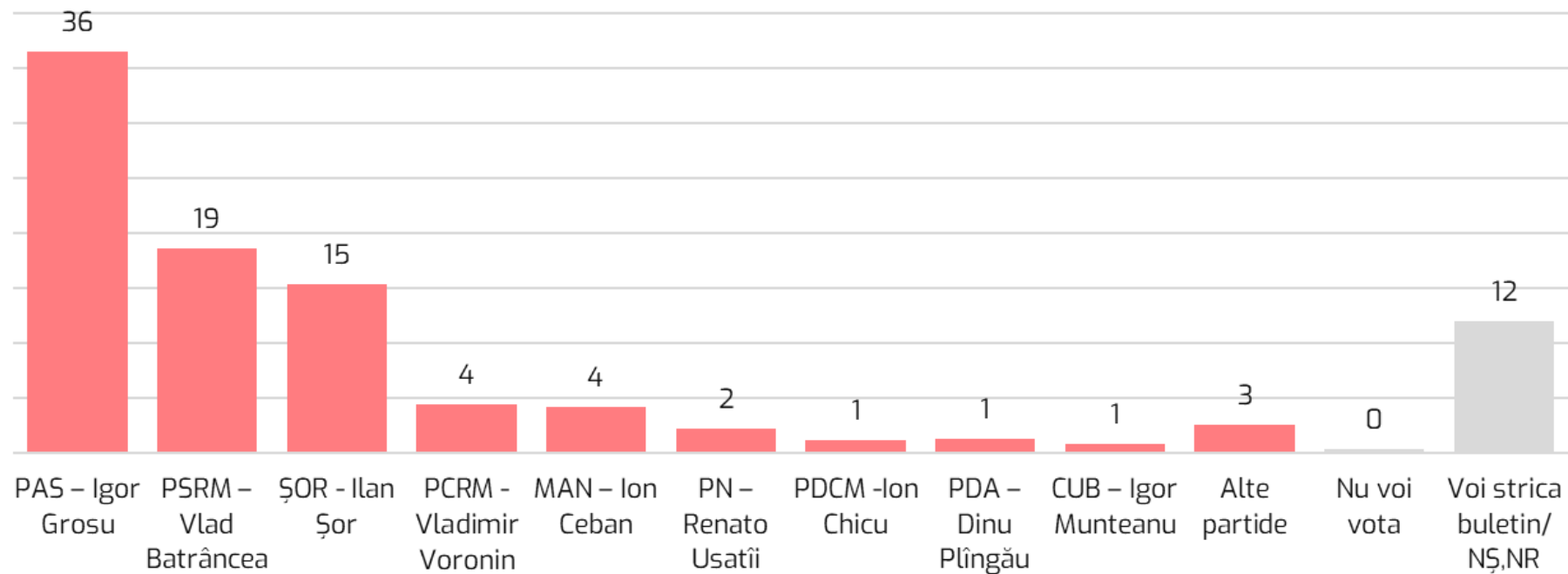

Likely voters

Likely voters țintește să prezinte rezultatele în rândul respondenților care mai degrabă vor merge la vot. Pentru calcularea indicatorului datele au fost ponderate în funcție de răspunsurile la întrebarea privind intenția de vot (Q17): **Sigur voi vota** = *1 și **Mai degrabă voi vota** = *0,5

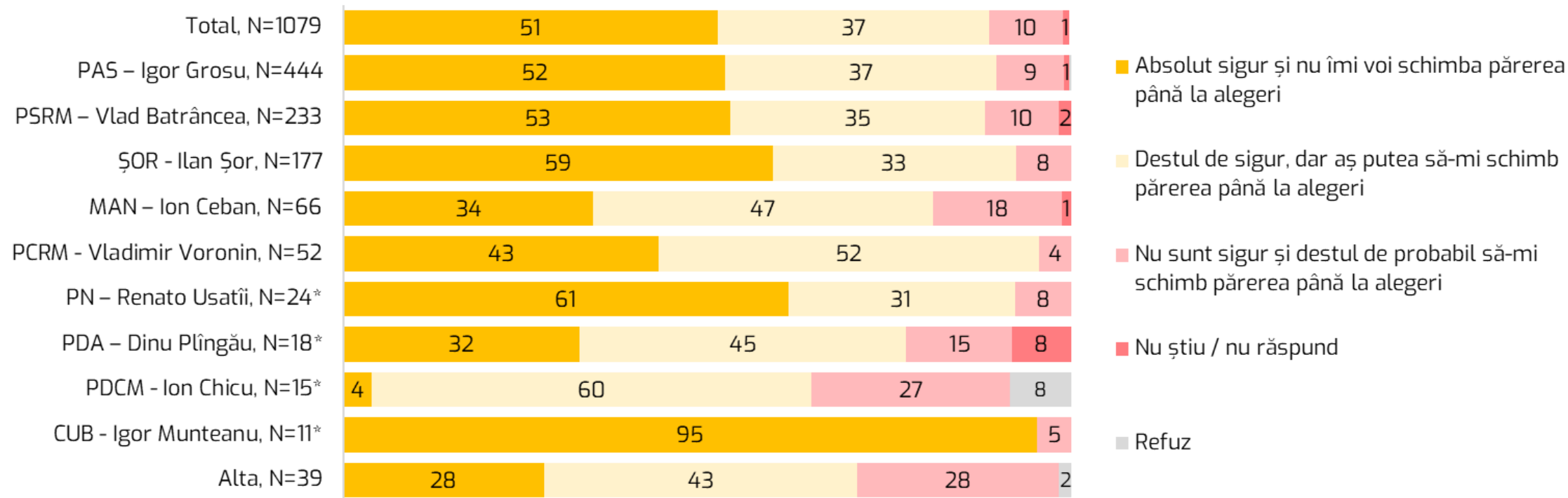
Likely voters tinde să estimeze mai exact rezultatele alegerilor (excluzând răspunsurile celor care mai degrabă nu ar vota), însă trebuie de ținut cont de faptul că indecisiile nu pot fi distribuiți proporțional (de exemplu prin redistribuirea procentelor fără indecși).

Studiile precedente au demonstrat că electoratul partidelor de stânga nu vorbesc la fel de deschis despre preferințele politice, și chiar pot spune că mai degrabă nu ar vota în scopul evitării acestui subiect. **Este important de ținut cont de faptul că ponderea respondenților care susțin partide de stânga în rândul indecșilor este mai mare.**

Vă rog să-mi spuneți cu care partid politic ați vota, dacă alegerile parlamentare ar avea loc duminică viitoare?

Cât de sigur sau nesigur sunteți că veți vota pentru PARTIDUL ALES LA Q13 la alegerile parlamentare?

Cei mai siguri pe alegerea făcută sunt susținătorii ȘOR, care într-o proporție de 59% au declarat că nu-și vor schimba părerea până la alegeri și sigur vor vota Partidul ȘOR. Totuși există proporții considerabile în rândul alegătorilor nesiguri asupra alegerii indicate. Astfel că, susținătorii PCRCM (56%) și MAN (65%) au menționat că este destul de probabil că își vor schimba părerea până la alegeri.

Dar **cu care alt partid ați vota la alegerile parlamentare**, dacă din anumite motive partidul pe care l-ați indicat prima dată nu participă la alegeri? Aș vrea să vă amintesc că răspunsul dvs. este **confidențial**

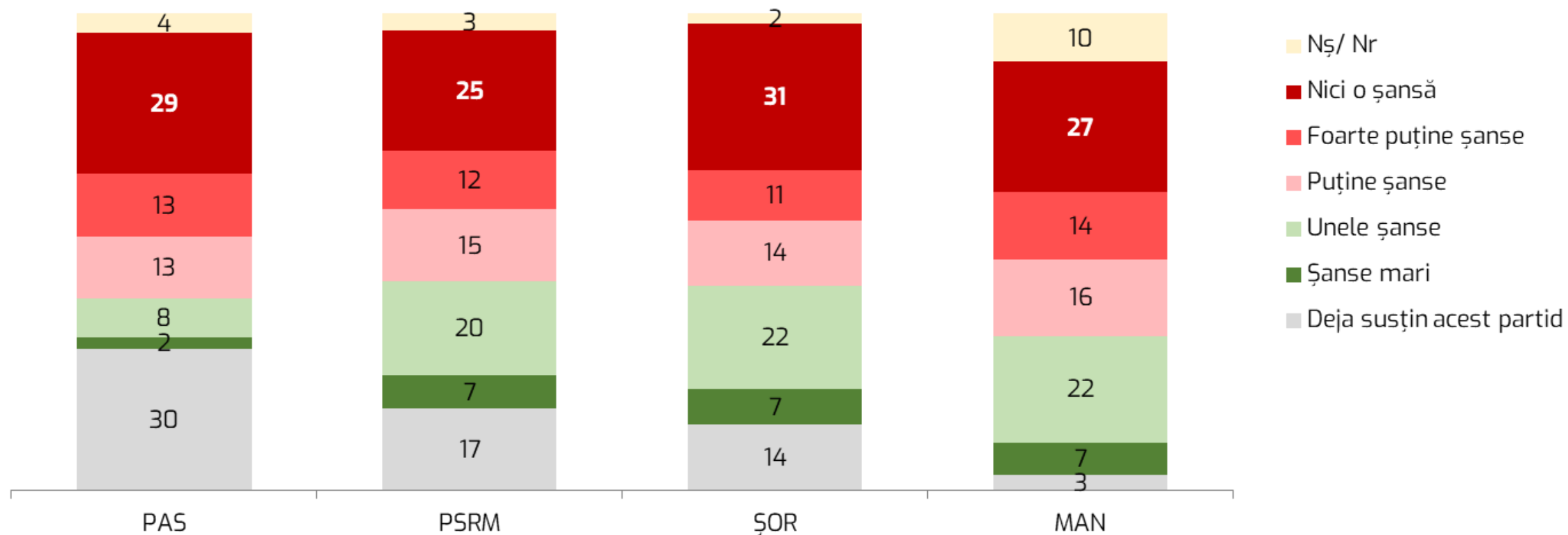
Se observă că în cazul lipsei partidului ales la cursa electorală, susținătorii PSRM ar vota Partidul ȘOR (35%) și invers, susținătorii ȘOR ar vota PSRM (40%), precum ar vota și electoratul PCRM. Susținătorii PAS în schimb, în acest caz au prezentat într-o măsură mai mare că nu sunt dispuși să treacă spre alte tabere politice (58%).

% pe coloană		Ar vota duminica viitoare pentru... (first choice)								
		PAS N=444	PSRM N=233	ȘOR N=177	MAN (Ceban) N=66	PCRM N=52	P. Nostru N=24*	PDA N=18*	PDCM (Chicu) N=15*	CUB N=11*
Second choice	PAS	0	2	3	8	5	9	40	0	5
	PSRM	5	0	40	19	45	5	12	12	0
	ȘOR	2	35	0	28	23	34	0	0	41
	MAN	3	9	3	0	2	7	0	28	0
	PCRM	2	21	9	2	0	10	0	0	0
	PN	2	2	8	1	5	0	0	8	10
	PDA	11	1	0	0	0	0	0	0	0
	PDCM	1	3	2	5	1	0	7	0	0
	CUB	6	0	1	0	0	0	0	0	0
	Alte partide	10	0	0	3	0	0	8	7	0
Indeciși		58	27	35	33	19	35	33	44	44

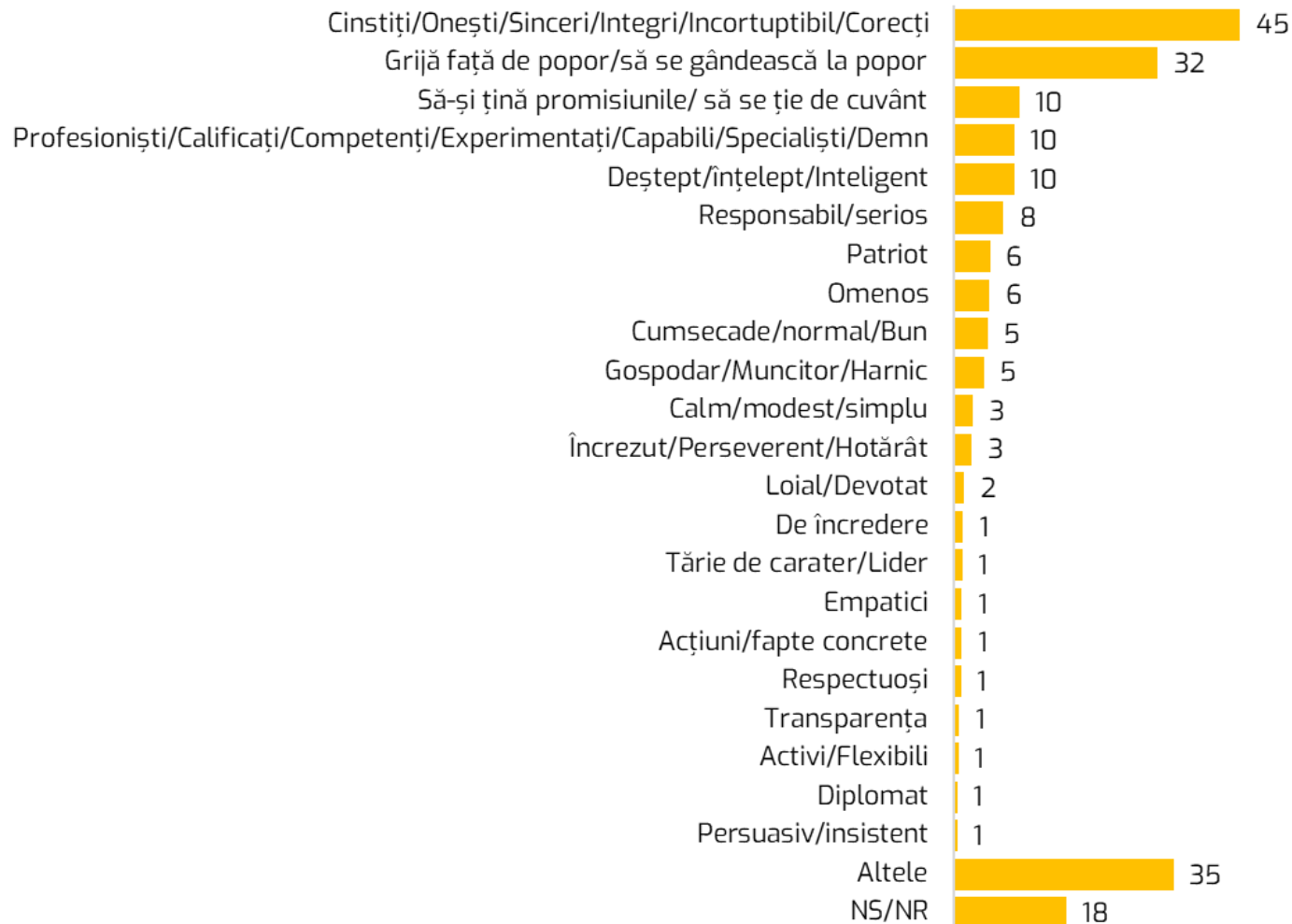
Şansele de a susţine alte partide

Acum vreau să vă întreb despre unele partide și despre **șansele ca dvs. să le susțineți la următoarele alegeri parlamentare**. Pentru fiecare, vă rog să-mi spuneți dacă sunt șanse reale să susțineți acest partid, sunt puține șanse, foarte puține șanse sau nicio șansă să susțineți acest partid

Toți respondenții au evaluat pe rând șansele de a susține fiecare dintre partidele de mai jos

Ce calități ar trebui să aibă politicienii care vă reprezintă interesele? (răspuns liber)

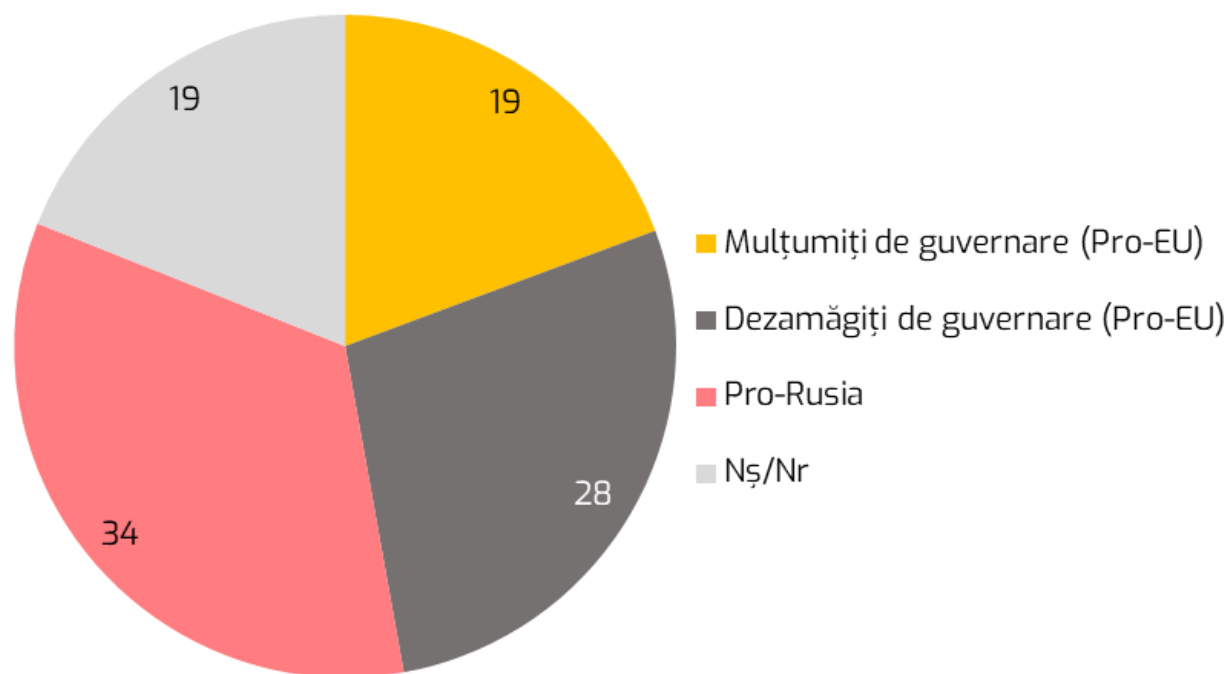
Majoritatea respondenților sunt de părere că un politician trebuie să fie în primul rând cinstit (45%).

În al doilea rând, aceștia au menționat că un politician trebuie să aibă grijă față de popor/să se gândească la popor (32%).

Mulțumiți vs Dezamăgiți De Guvernare

Pro-EU mulțumiți de guvernare și Pro-EU dezamăgiți de guvernare

O pondere de 28% din eșantion consideră că RM trebuie să se integreze în UE, însă sunt dezamăgiți de actuala guvernare.

1. **Mulțumiți de guvernare (Pro-EU)** – sunt respondenții care consideră că RM trebuie să se integreze în UE și sunt mulțumiți de actuala guvernare.
2. **Dezamăgiți de guvernare (Pro-EU)** - sunt respondenții care consideră că RM trebuie să se integreze în UE și sunt nemulțumiți de actuala guvernare.
3. **Pro-Rusia** – sunt respondenții care consideră că RM trebuie să aibă relații mai apropiate cu Rusia (după modelul Belarus)

Pentru a elabora aceste trei segmente* au fost luate în calcul două variabile: direcția de dezvoltare a RM (pro-EU sau pro-Rusia) și satisfacția față de activitatea actualei guvernări.

*Întrebare încrucișată între Q10 (satisfacția cu privire la Guvernul RM) și Q5 (direcția de dezvoltare a RM)

Vă rog să-mi spuneți cu care partid politic ați vota, dacă alegerile parlamentare ar avea loc duminică viitoare?

+

Chiar dacă încă nu ați decis care partid să-l susțineți. La ziua de azi, care partid mai degrabă (mai probabil) l-ați susține?

În funcție de satisfacția cu privire la guvernare și direcția de dezvoltare a RM

% pe coloană

Interpretare:

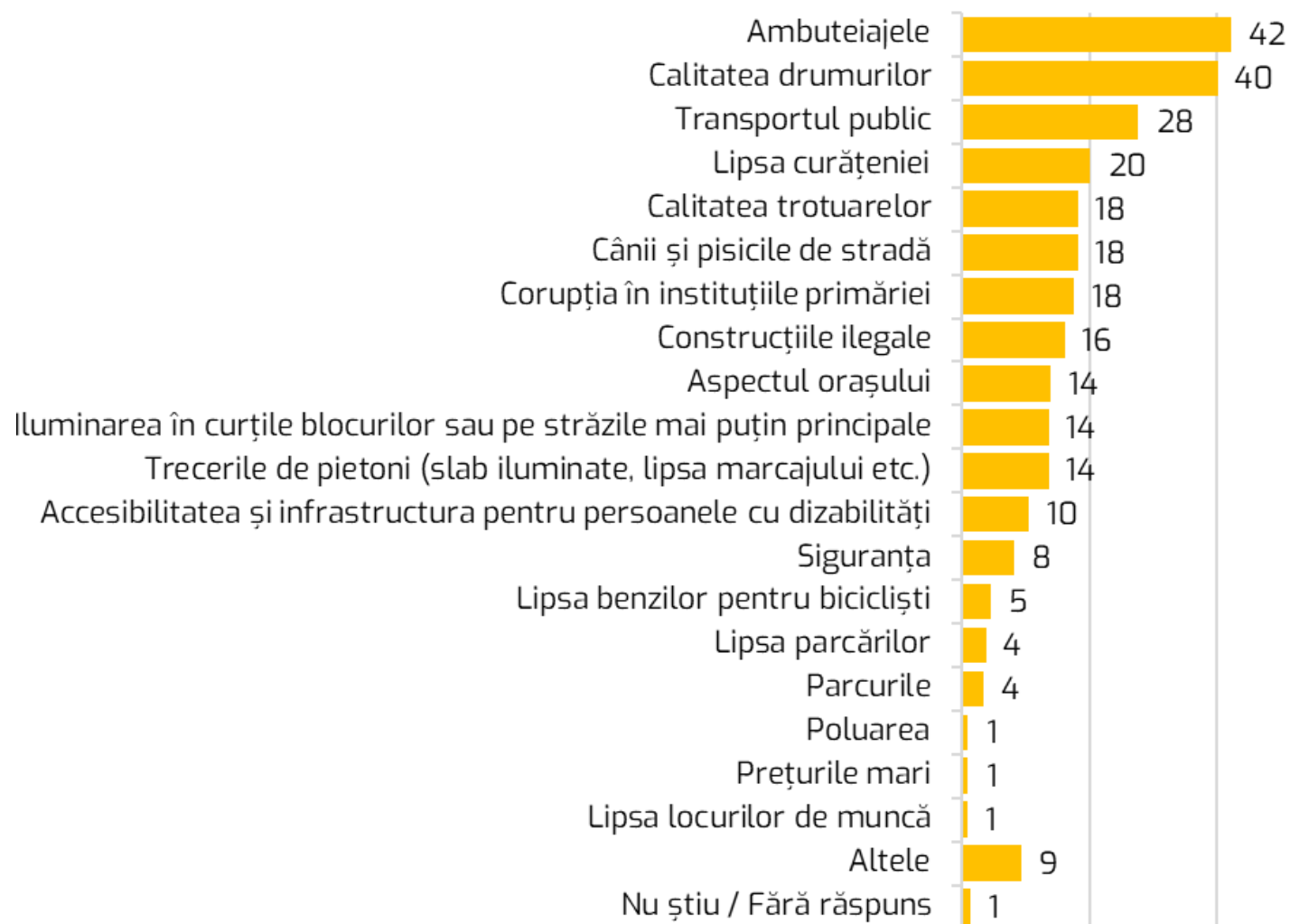
- cei mulțumiți de guvernare ar vota într-o măsură mai mare pentru PAS
- Respondenții dezamăgiți de guvernare au indicat că ar vota PAS (39%) și ȘOR (12%) dar totuși tind mai mult să fie indeciși cu privire la această alegere

		Total eșantion N=1421	Pro-EU		Pro-Rusia N=452
			Mulțumiți de guvernare N=291	Dezamăgiți de guvernare N=414	
	PAS	32	89	39	5
	PSRM	19	0	8	40
	ȘOR	15	2	12	23
	MAN (Ceban)	4	0	3	6
	PCRM	4	0	2	10
	CUB (Igor Munteanu)	1	0	3	0
	Alte partide	7	3	12	6
	Indeciși	18	5	22	11

Alegeri locale
Municipiul Chișinău

Care sunt cele mai importante probleme din Mun. Chișinău? (răspuns liber, răspuns multiplu)

Doar locuitorii mun. Chișinău, N=571. Răspuns liber cu opțiuni de răspuns pre-codificate (răspunsurile nu s-au citit)

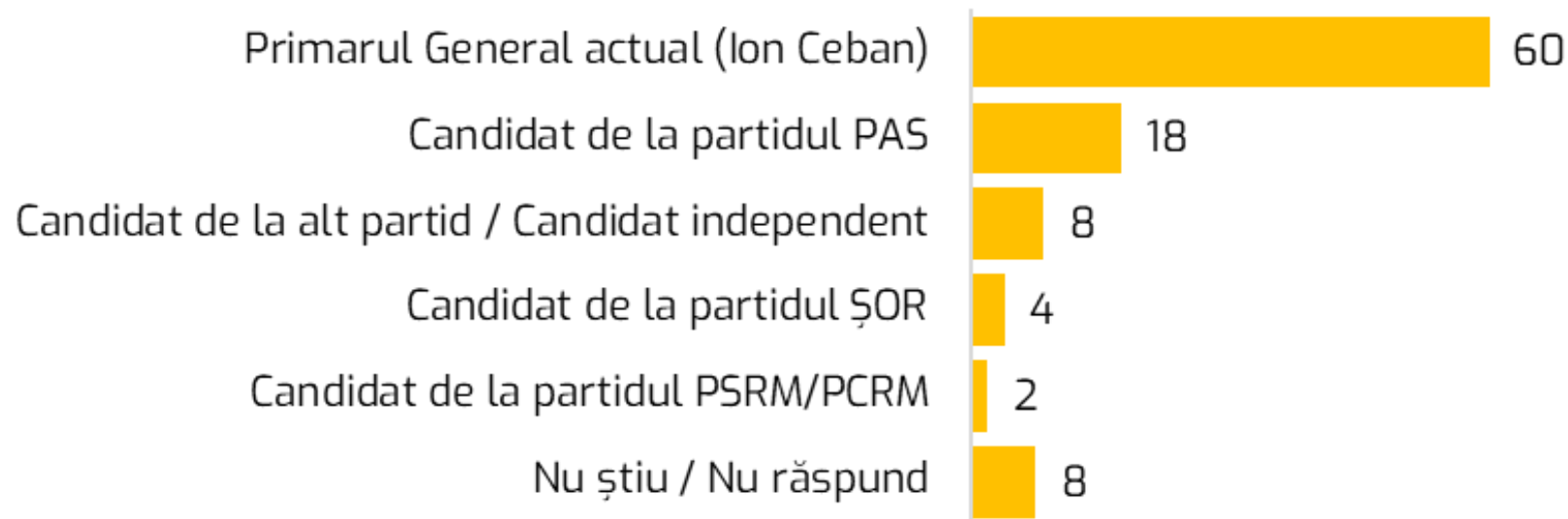

Respondenții din Chișinău cred că cele mai mari probleme ale municipiului sunt ambuteiajele (42%) și calitatea drumurilor (40%).

Alți 28% au mai menționat transportul public, după care lipsa curățeniei (20%).

Dacă alegerile locale ar avea loc duminica viitoare, pentru care candidat la funcția de Primar General ați vota? (un răspuns posibil)

Doar locuitorii mun. Chișinău, N=571.

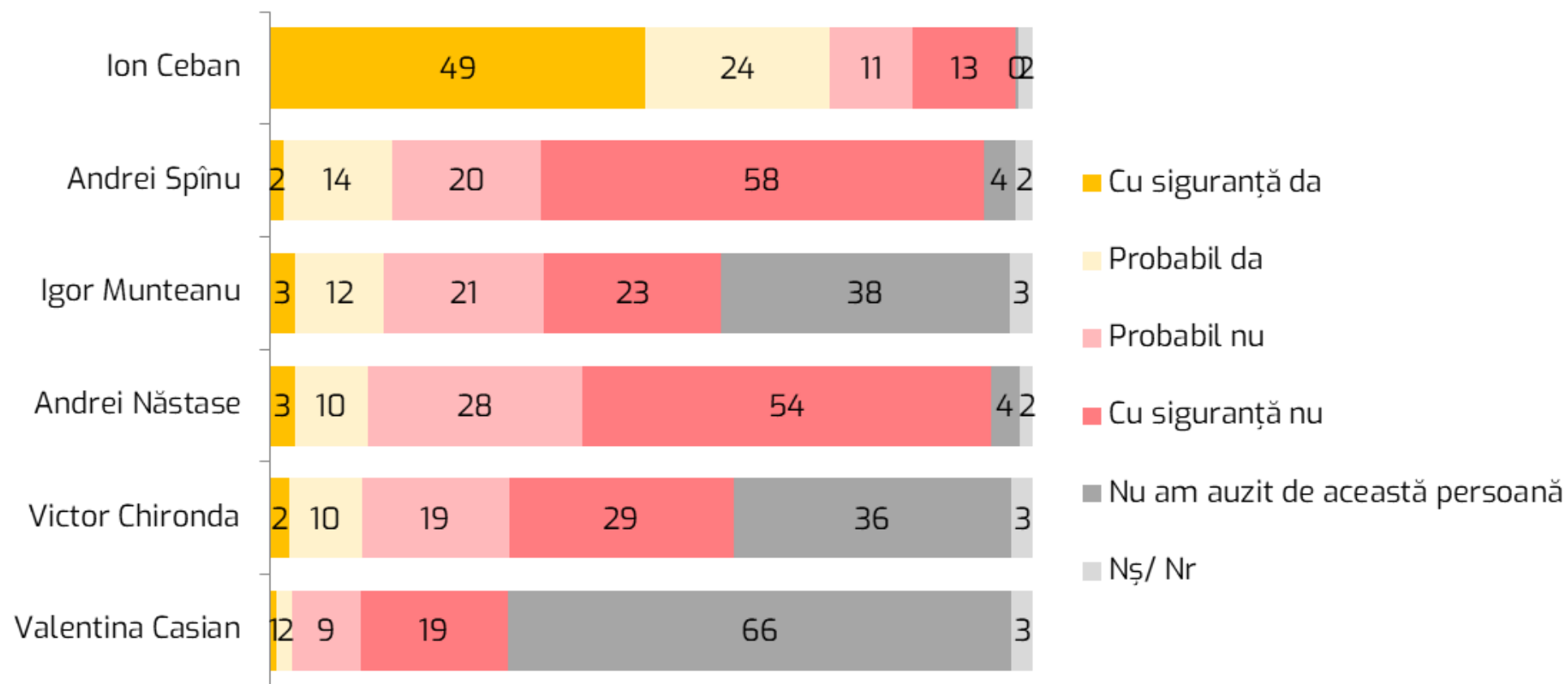
Într-o proporție de 60%, respondenții au menționat că vor vota primarul actual—Ion Ceban, dacă alegerile locale ar avea loc duminica viitoare.

18% au declarat că ar vota un candidat de la PAS pentru funcția de Primar General.

Ați vota pentru cineva dintre următorii candidați la postul de primar al mun. Chișinău?

Doar locuitorii mun. Chișinău, N=571.

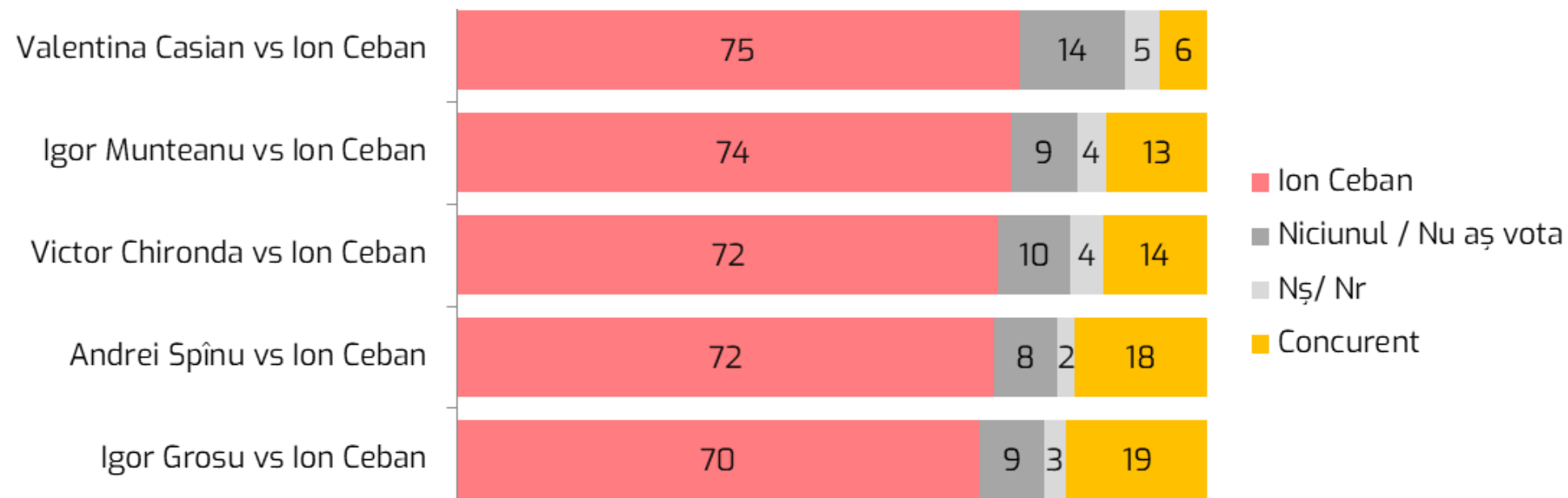
În cazul candidatului Ion Ceban, respondenții într-o măsură mai mare au fost siguri că l-ar vota (49%).

Dacă alegerile ar fi între următorii candidați și primarul actual Ion Ceban, pentru cine ați vota? (roțiți ordinea variantelor de răspuns pentru fiecare interviu)

Doar locuitorii mun. Chișinău, N=571.

Indiferent de candidații cu care ar concura Ion Ceban în cursa pentru funcția de Primar, majoritatea respondenților au indicat că l-ar vota pe primarul actual.

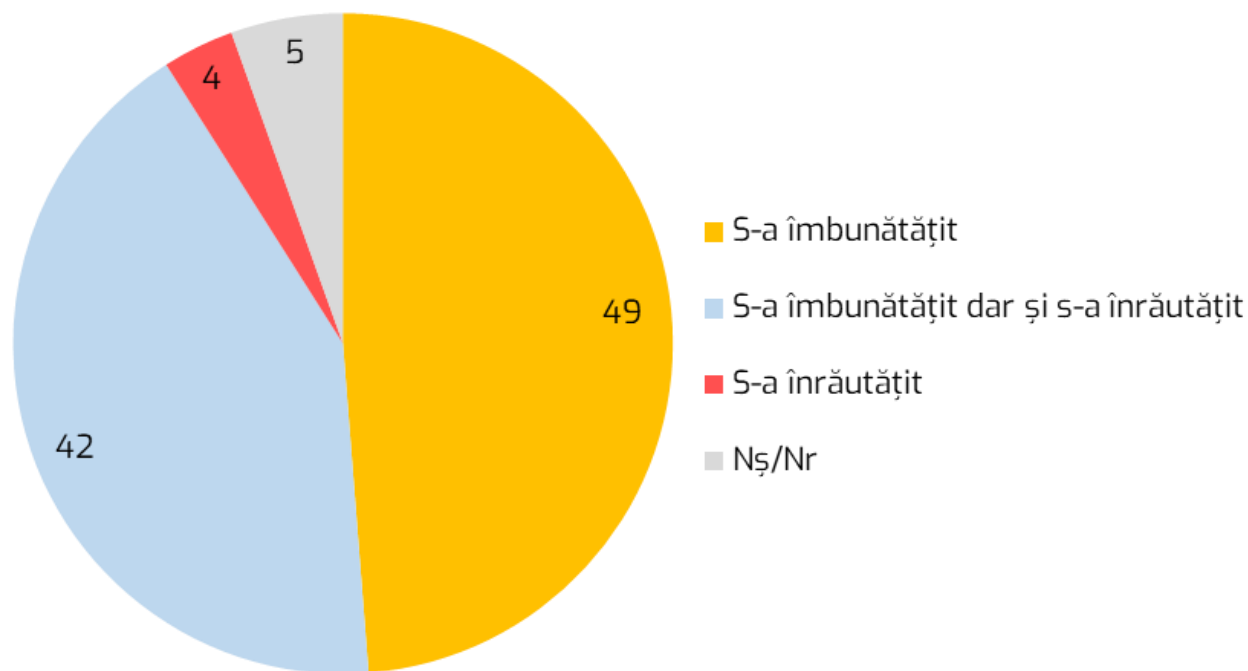

Schimbările din Mun. Chișinău

Cum ați evalua felul în care dvs. personal ați simțit schimbările pozitive/negative din mun. Chișinău în timpul mandatului primarului actual?

Doar locuitorii mun. Chișinău, N=571.

Cei mai mulți dintre locuitorii Chișinăului au declarat că s-a îmbunătățit situația din municipiu odată cu mandatul primarului actual—Ion Ceban (49%). O pondere semnificativă a menționat că situația s-a îmbunătățit și înrăutățit în același timp pentru unele aspecte (42%).

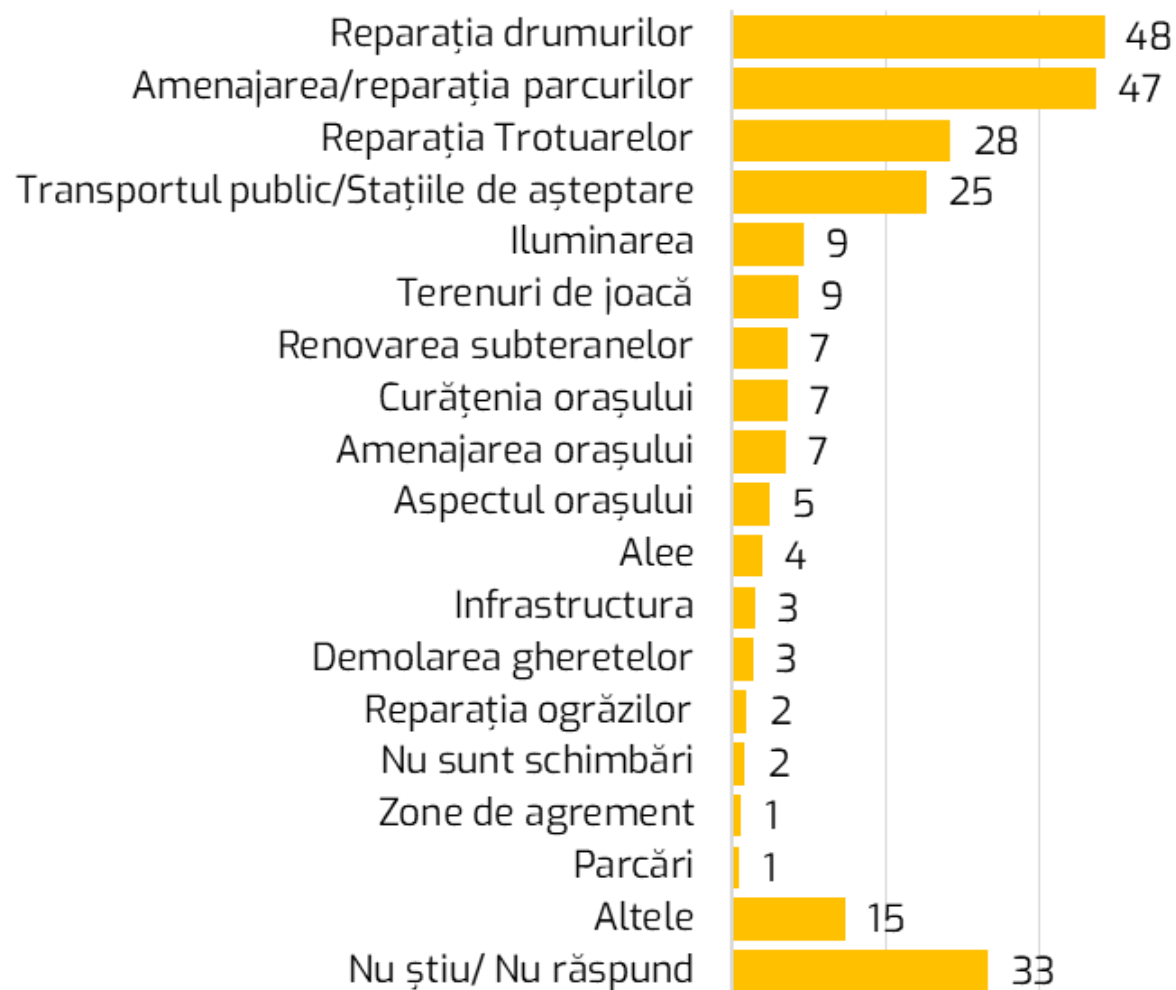

1. **S-a îmbunătățit**– sunt respondenții care au indicat în ambele evaluări (a schimbărilor pozitive/negative) că schimbările sunt spre bine.
2. **S-a îmbunătățit dar și s-a înrăutățit**–sunt respondenții care au indicat că sunt schimbări atât pozitive cât și negative în unele aspecte.
3. **S-a înrăutățit**– sunt respondenții care au indicat în ambele evaluări (a schimbărilor pozitive/negative) că sunt schimbări spre rău.

Pentru a elabora aceste trei segmente au fost luate în calcul două variabile: evaluarea schimbărilor pozitive și evaluarea schimbărilor negative din mun. Chișinău în timpul mandatului actualului primar.

Vă rog să-mi spuneți care schimbări pozitive le-ați simțit cel mai mult? (răspuns liber)

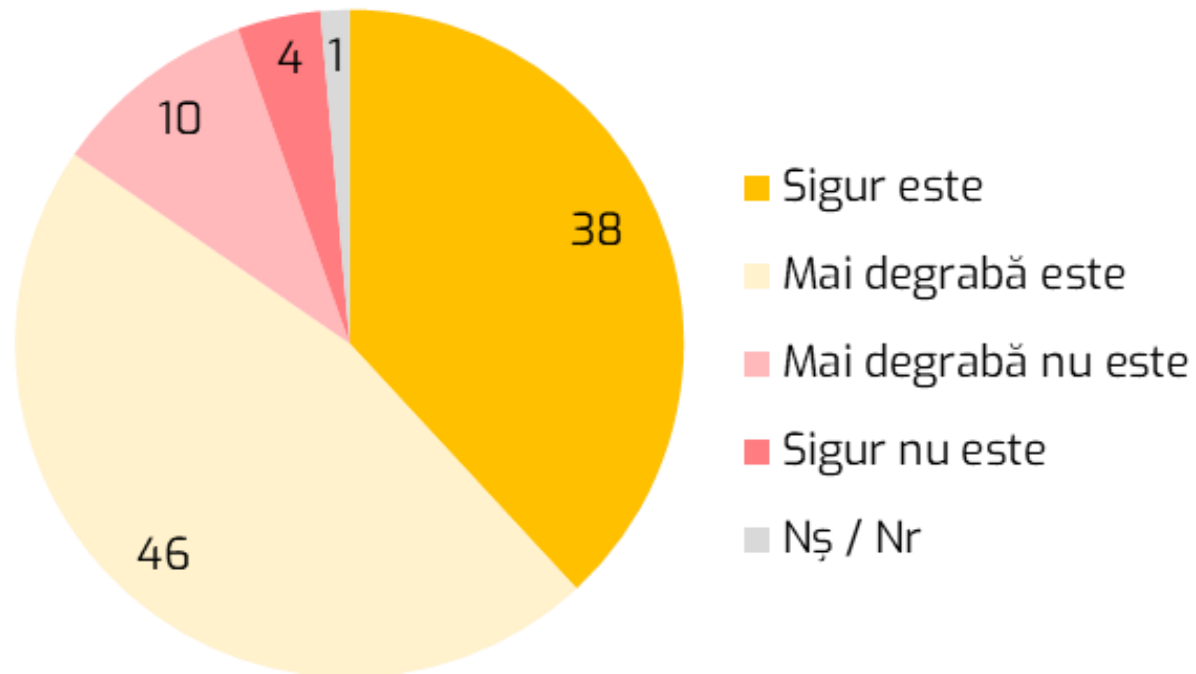
Răspuns liber, răspunsurile nu s-au citit. Doar locuitorii mun. Chișinău, N=571.

Cele mai pozitive schimbări simțite de locuitorii din Chișinău sunt reparația drumurilor (48%), amenajarea/reparația parcurilor și trotuarelor (75%).

În opinia dvs. Chișinăul este sau nu un model de dezvoltare și bunăstare pentru celelalte orașe ale R. Moldova? (un răspuns posibil)

Doar locuitorii mun. Chișinău, N=571.

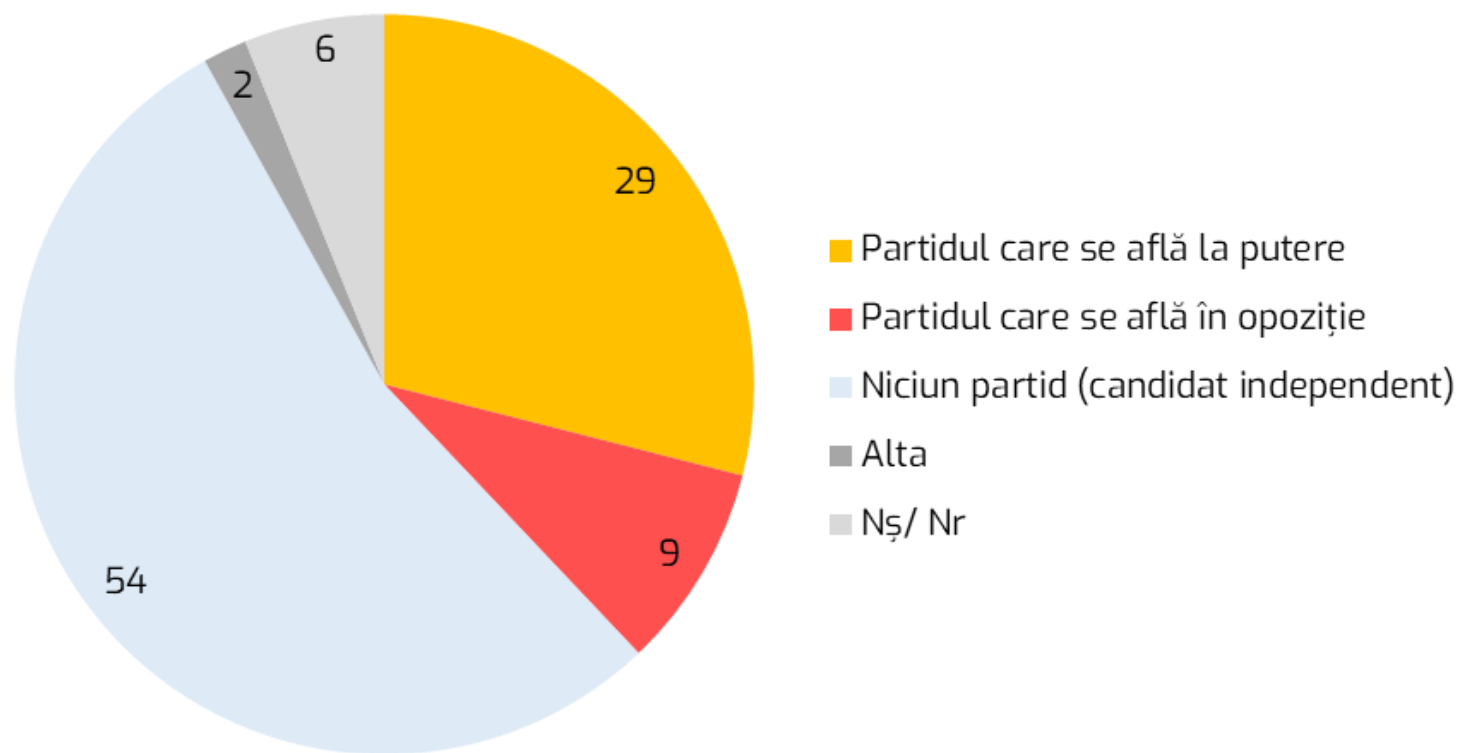
Cei mai mulți dintre locuitorii din municipiu cred că Chișinăul este un model de dezvoltare și bunăstare pentru celelalte orașe ale Rep. Moldova (84%).

Atribute ale unui primarului Mun. Chişinău

În opinia dvs., Primarul General ideal trebuie să fie din... (un răspuns posibil)

Doar locuitorii mun. Chișinău, N=571.

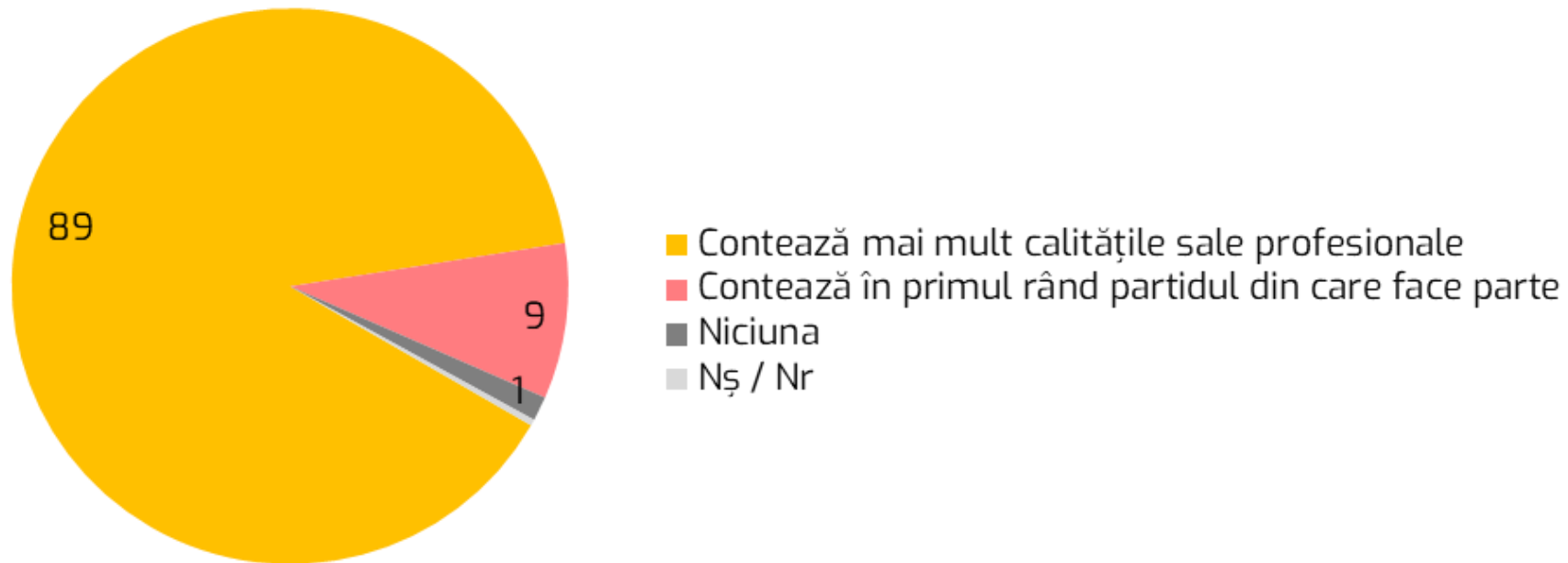
Majoritatea respondenților din Chișinău cred că Primarul General ideal trebuie să fie un candidat independent fără apartenență la vreun partid politic (54%).

Pentru dvs. în primul rând contează partid politic din care face parte primarul sau mai mult contează calitățile sale profesionale? (un răspund posibil)

Doar locuitorii mun. Chișinău, N=571.

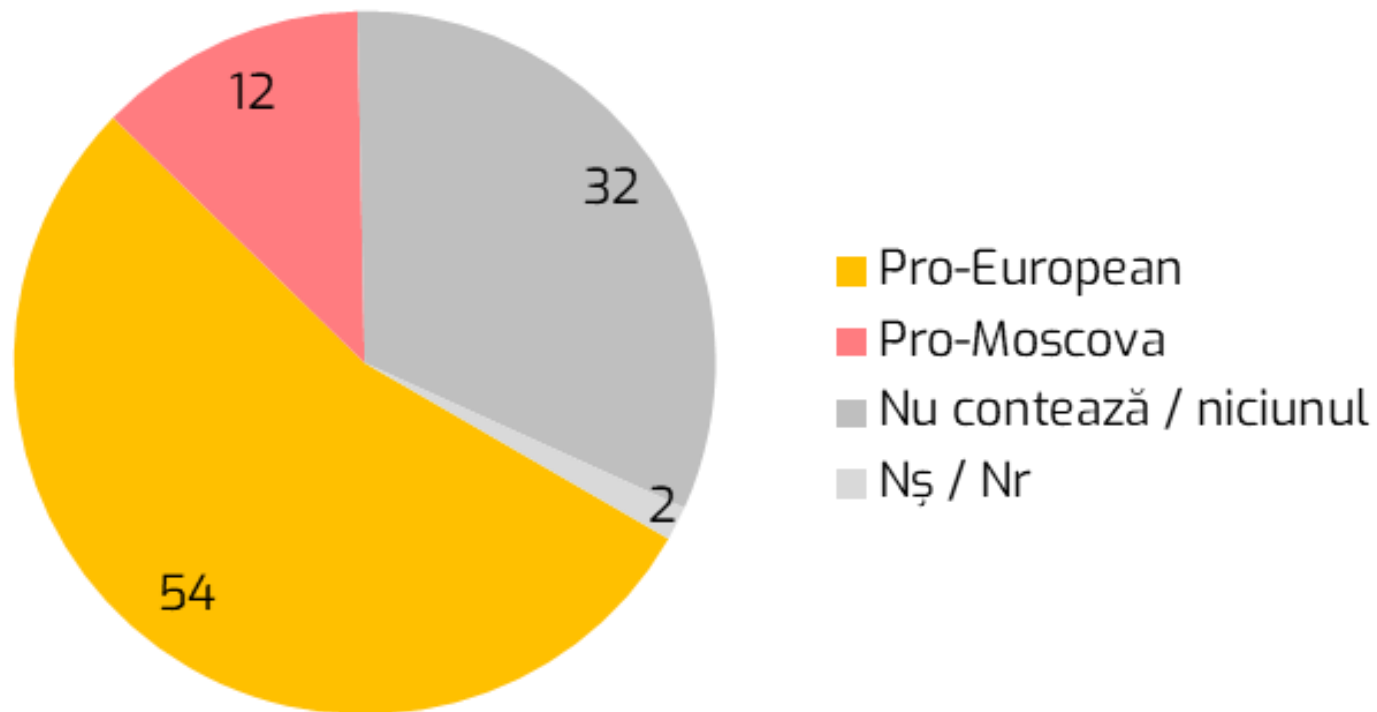
Chișinăuienii apreciază în primul rând calitățile profesionale ale primarului decât partidul din care face parte (89%).

Mai degrabă ați vota pentru un primar pro-European sau pro-Moscova? (un răspund posibil)

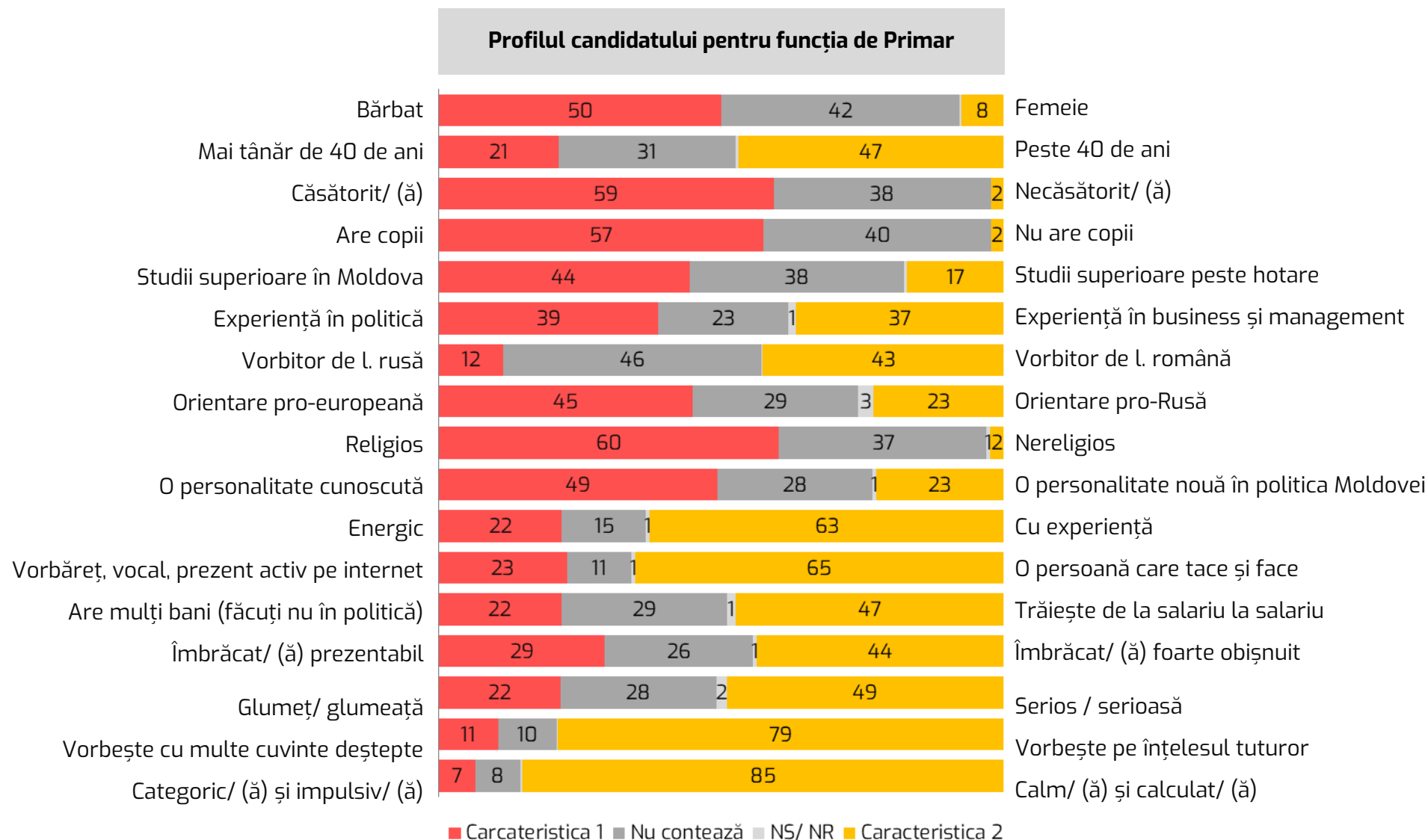
Doar locuitorii mun. Chișinău, N=571.

Cei mai mulți dintre respondenți au menționat că sunt dispuși să voteze pentru un primar Pro-European (54%). Totuși, 32% sunt de părere că acest aspect nu contează în cazul unui candidat la funcția de primar.

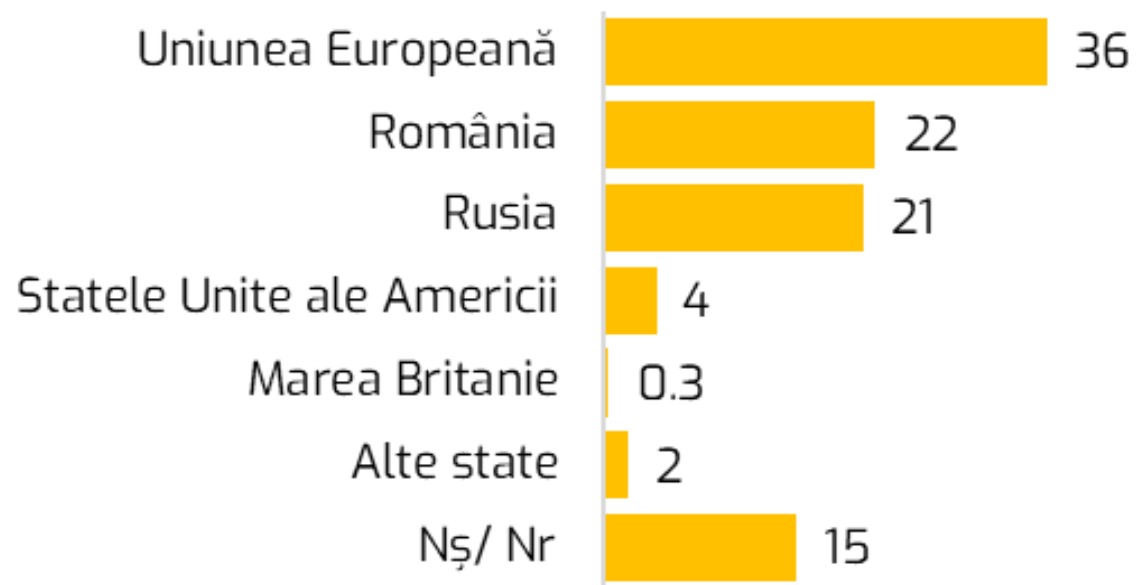
Dacă vă gândiți la lucrurile care contează pentru dvs. într-un primar, care din următoarele caracteristici le-ați alege? (un răspuns posibil per rând)

La această întrebare au răspuns toți

Relații internaționale

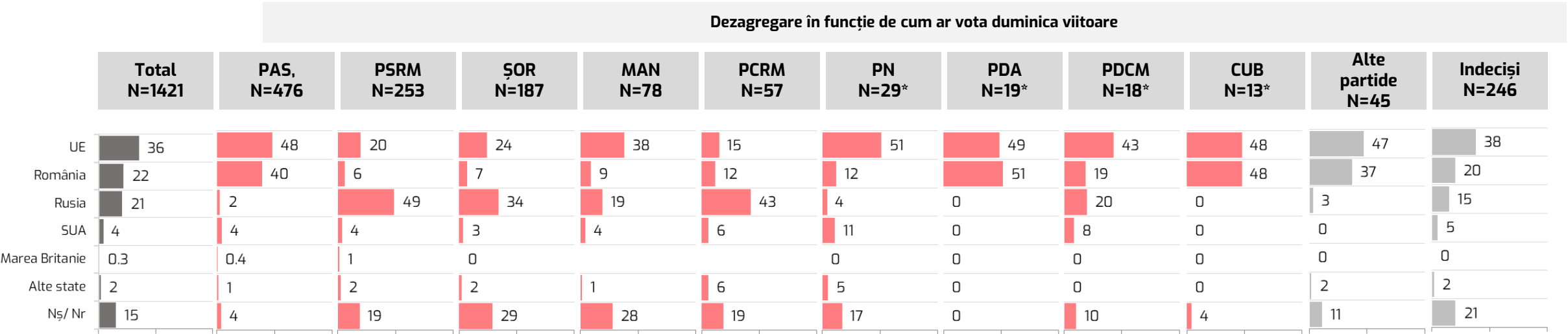
În opinia dvs. care țară a ajutat cel mai mult Republica Moldova în ultimii 5 ani? (un răspuns posibil)

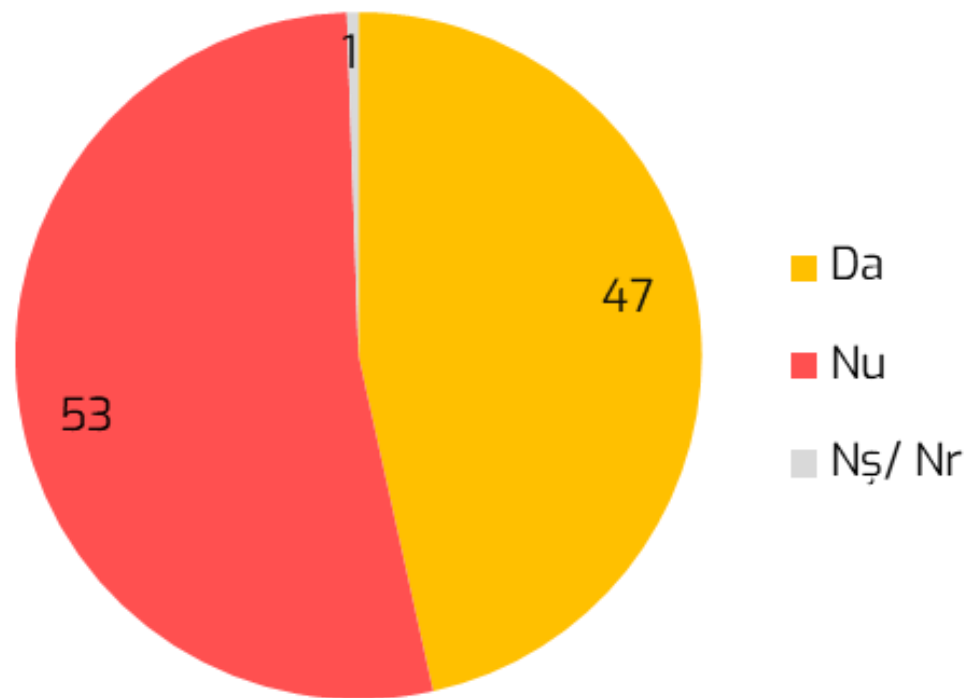
Cea mai mare parte dintre participanții la sondaj au menționat că Uniunea Europeană a ajutat cel mai mult Rep. Moldova în ultimii 5 ani (36%). O altă parte consideră că România este cea care a ajutat cel mai mult Moldova în ultima perioadă (22%)

În opinia dvs. care țară a ajutat cel mai mult Republica Moldova în ultimii 5 ani? (un răspuns posibil)

Respondenții care ar vota PAS sunt de părere că UE (48%) și România (40%) au ajutat cel mai mult Rep. Moldova. În schimb, susținătorii PSRM consideră că Rusia a oferit ajutor în cea mai mare măsură (49%), de aceeași părere fiind și alegătorii PCRM (43%).

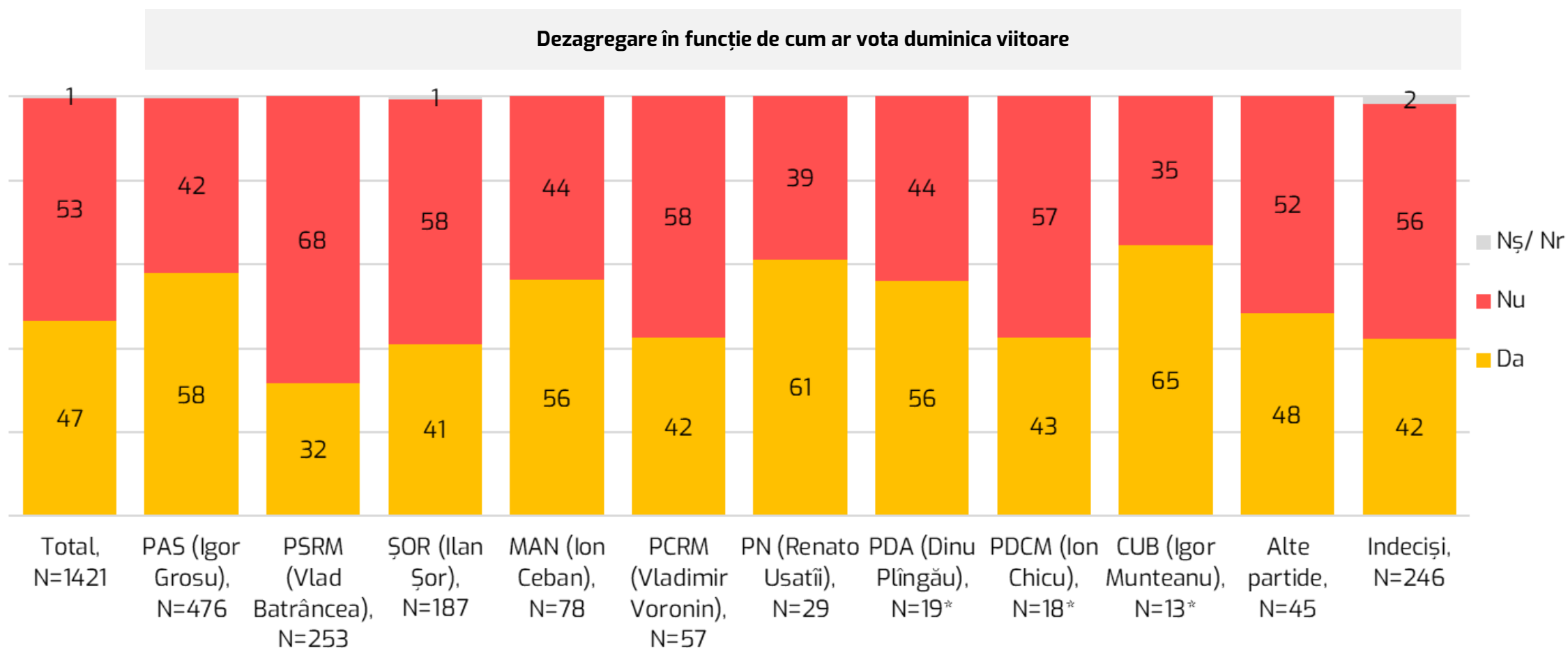
Dvs. în ultimii 5 ani ați fost peste hotarele țării? (un răspuns posibil)

53% dintre respondenți susțin că nu au fost peste hotarele țării în ultimii 5 ani, iar 47% menționează că au traversat hotarul țării în această perioadă.

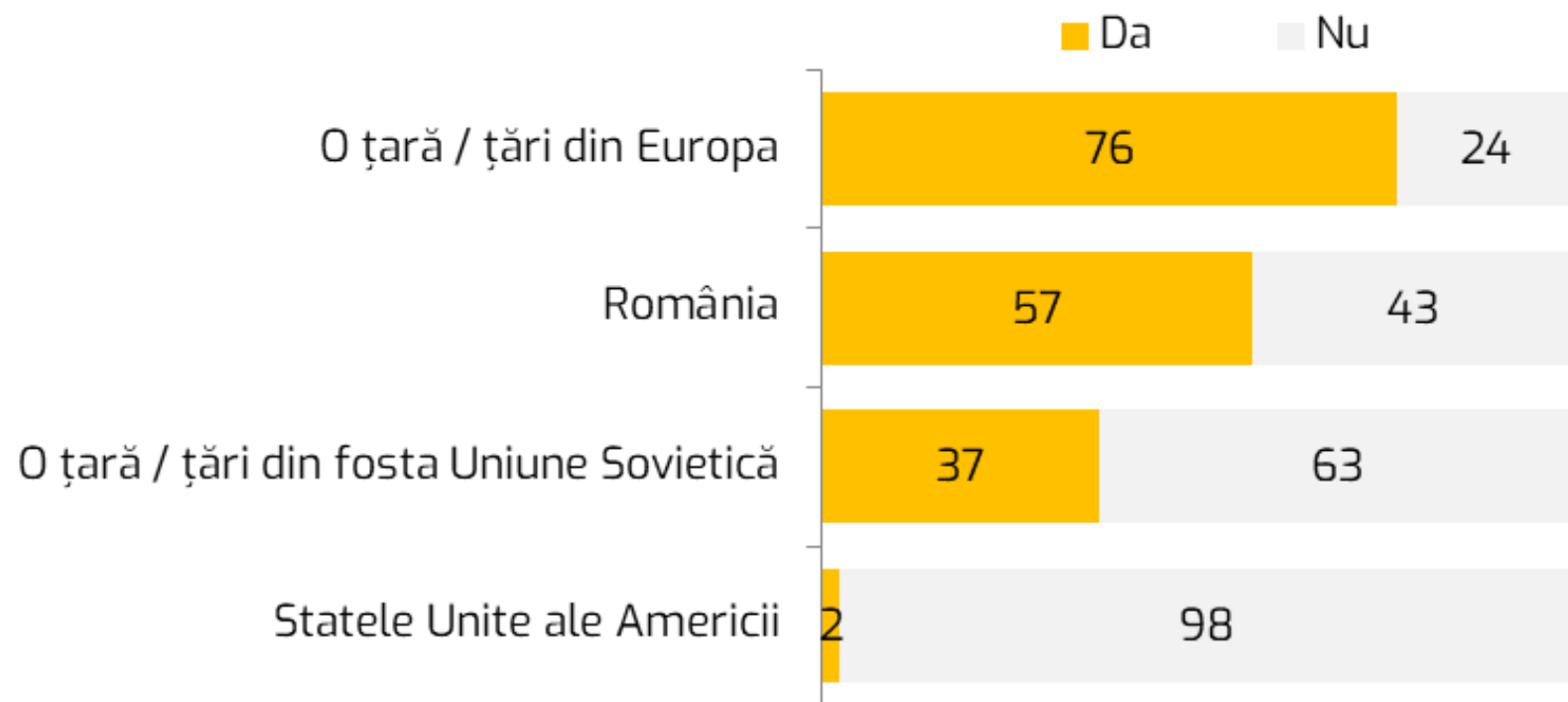
Dvs. în ultimii 5 ani ați fost peste hotarele țării? (un răspuns posibil)

Se evidențiază o pondere mai mare a celor care au trecut hotarele țării în cazul susținătorilor partidelor pro-europene: PAS (58%), și contrar acestora, cei din tabăra partidelor pro-ruse într-o măsură mai mare susțin că nu au fost peste hotarele țării: PSRM (68%), ȘOR (58%) și PCRM (58%)

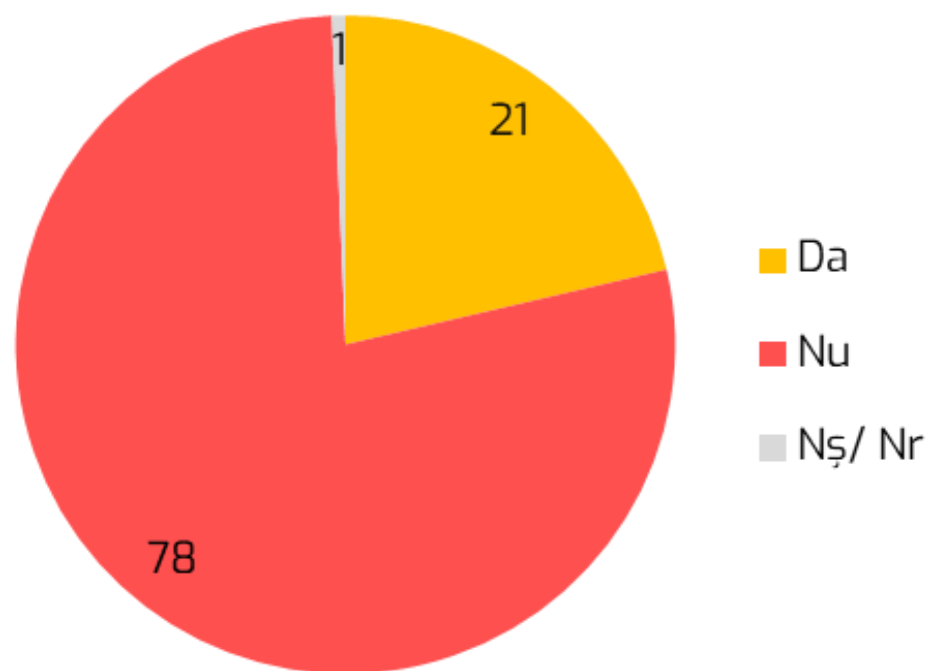

Vă rog să-mi spuneți care dintre următoarele state dvs. le-ați vizitat în ultimii 5 ani? (un răspuns per rând)

76% dintre respondenți au declarat că au vizitat țări din Europa, iar 57% menționează România ca destinația vizitelor din ultimii 5 ani.

Dvs. dețineți cetățenia Română?

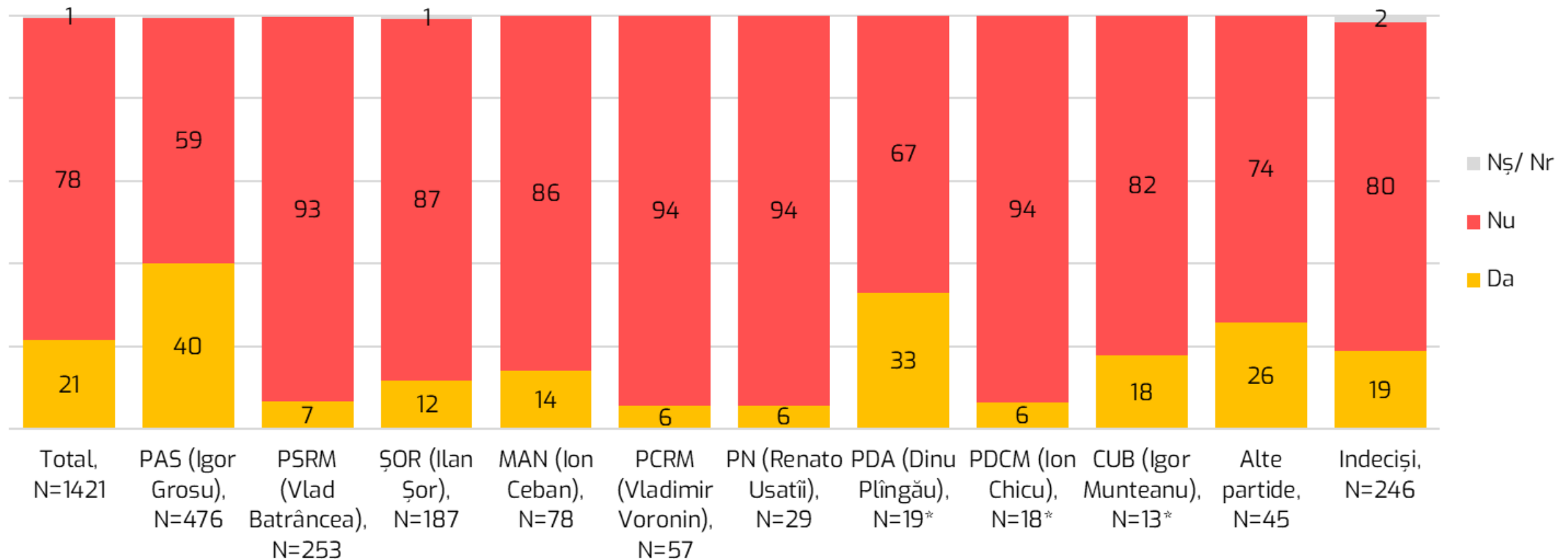

78% dintre respondenți au declarat că nu dețin cetățenie română, iar 21% au spus că au cetățenia statului vecin.

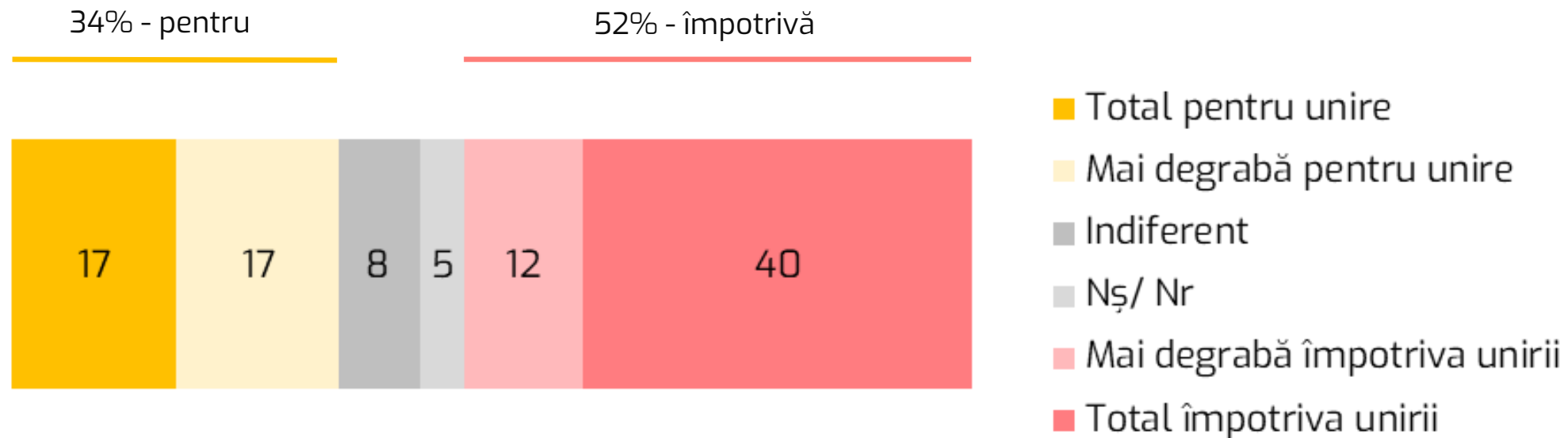
Dvs. dețineți cetățenia Română?

Cei mai mulți deținători ai cetățeniei române se regăsesc în rândul susținătorilor partidului PAS (40%), însă adepții celorlalte partide din opoziție au menționat într-o măsură mai mare că nu dețin cetățenie română.

Dezagregare în funcție de cum ar vota duminica viitoare

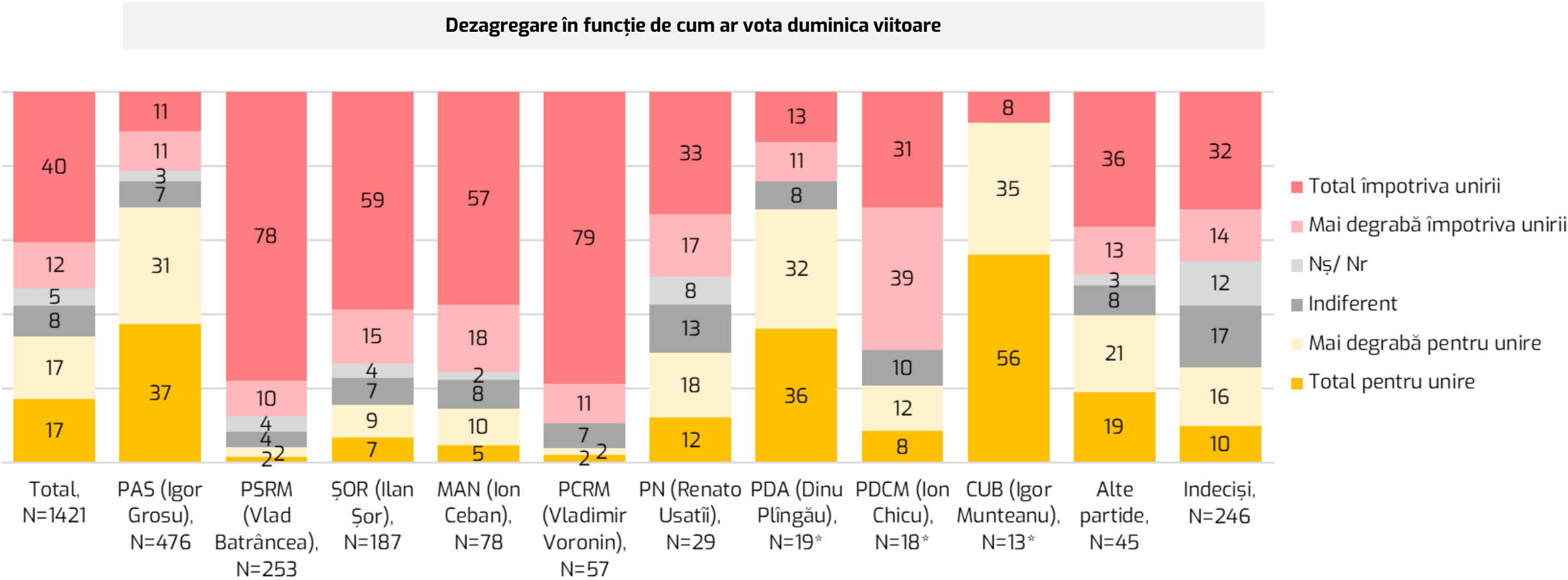

Dacă ar trebui să alegeți, dvs. sunteți pentru sau împotriva unirii dintre Republica Moldova și România? (un răspuns posibil)

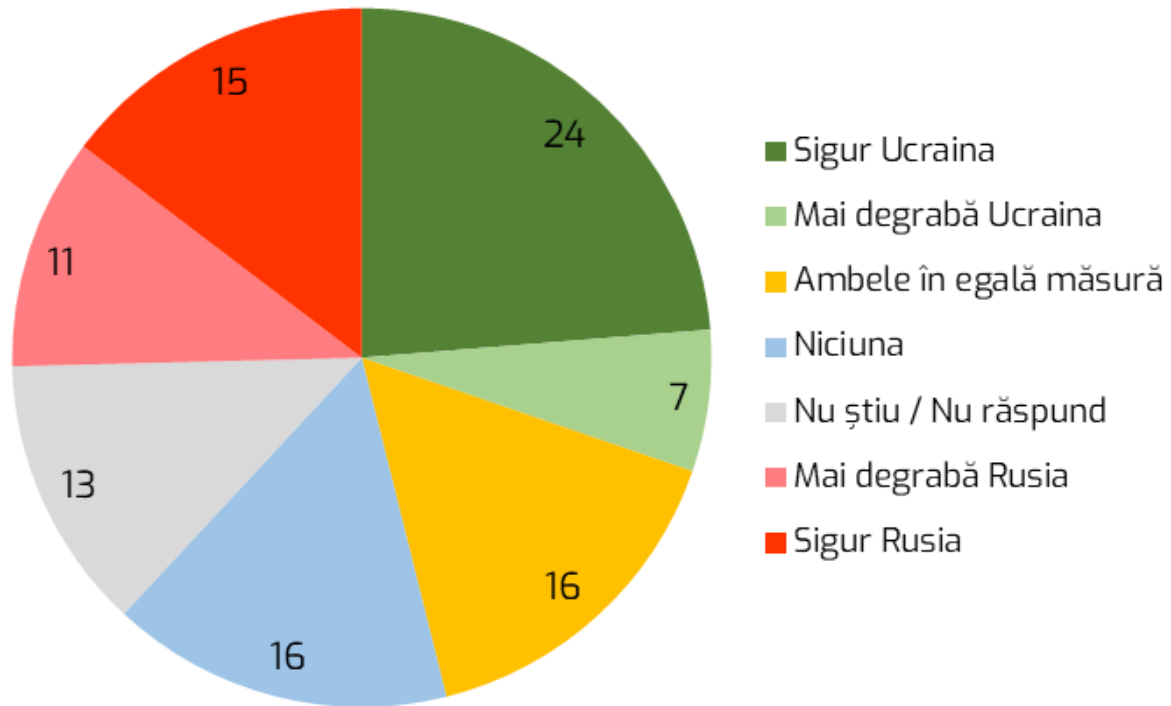

Dacă ar trebui să alegeți, dvs. sunteți pentru sau împotriva unirii dintre Republica Moldova și România? (un răspuns posibil)

În rândul susținătorilor partidelor pro-ruse se observă o tendință mai mare de împotrivire pentru unirea Rep. Moldova cu România. Contrar acestora, susținătorii PAS într-o proporție de 68 % sunt total sau mai degrabă pentru unire.

În opinia dvs. care din părțile implicate în conflictul dintre Rusia și Ucraina are dreptate? (un răspuns posibil)

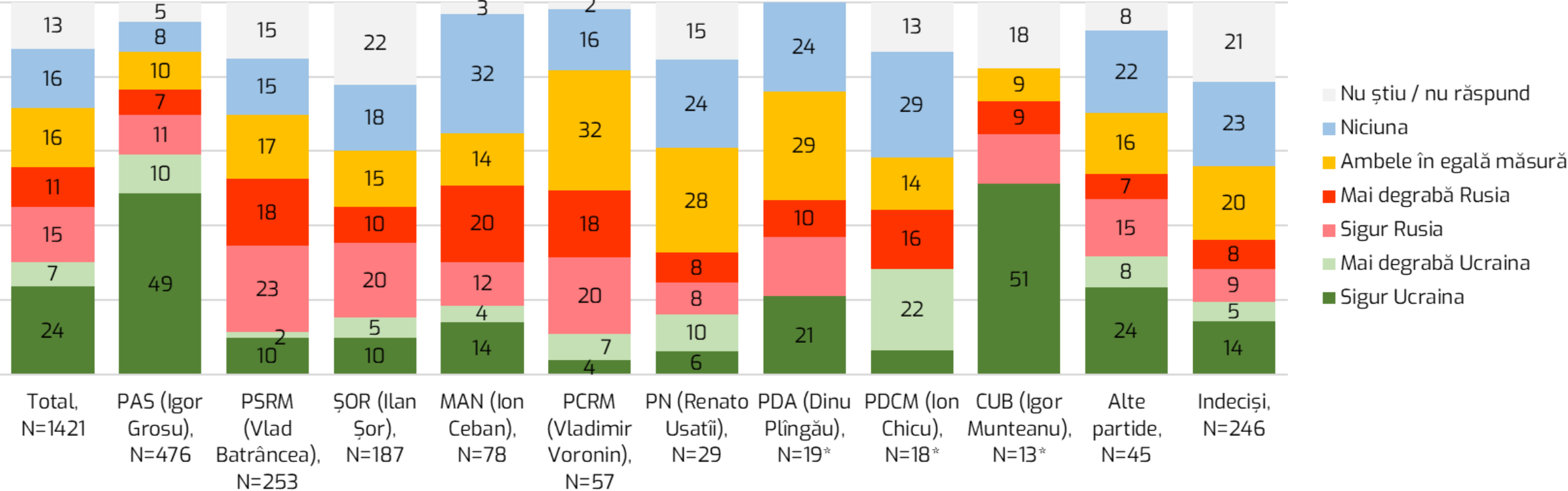

31 % dintre respondenți sunt de părere că Ucraina are dreptate în conflictul său cu Federația Rusia, iar 26% cred că Rusia are dreptate.

În opinia dvs. care din părțile implicate în conflictul dintre Rusia și Ucraina are dreptate? (un răspuns posibil)

Susținătorii PAS consideră într-o măsură mai mare că Ucraina are dreptate în conflictul inițiat de Rusia (59%). Susținătorii partidelor pro-ruse PSRM, ȘOR, PCRM au menționat mai mult Rusia ca având dreptate.

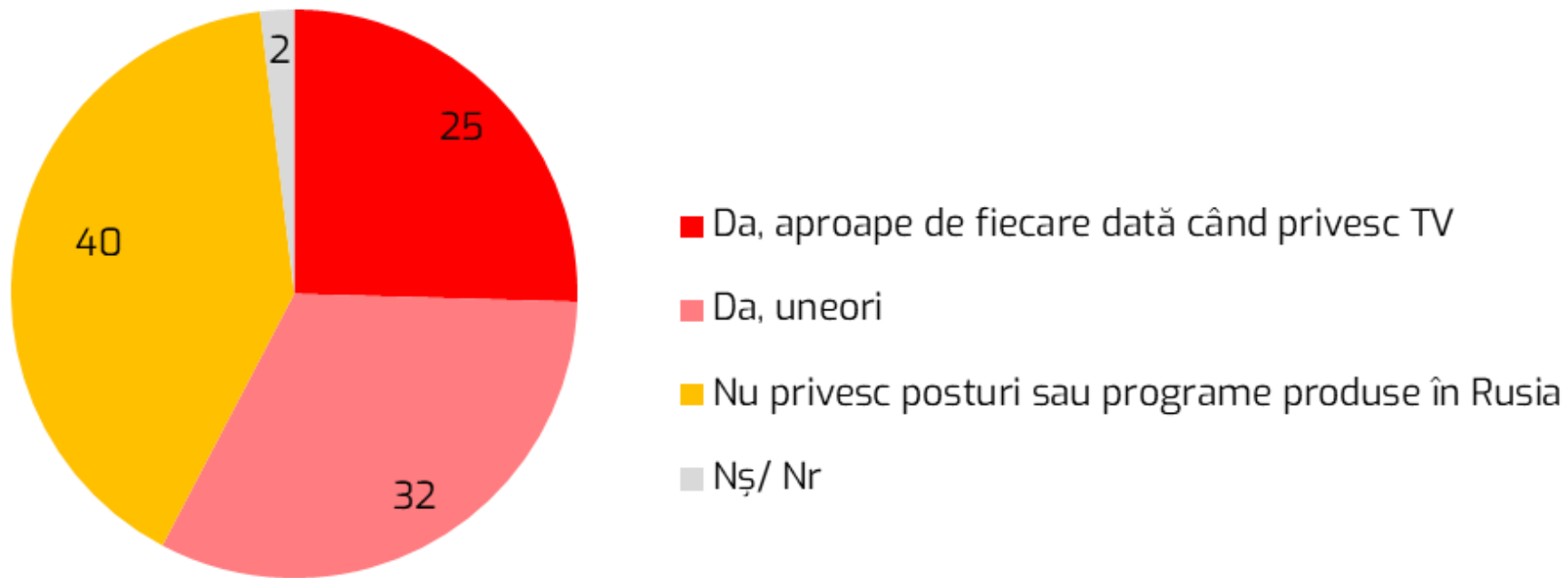
Dezagregare în funcție de cum ar vota duminica viitoare

Surse de informare

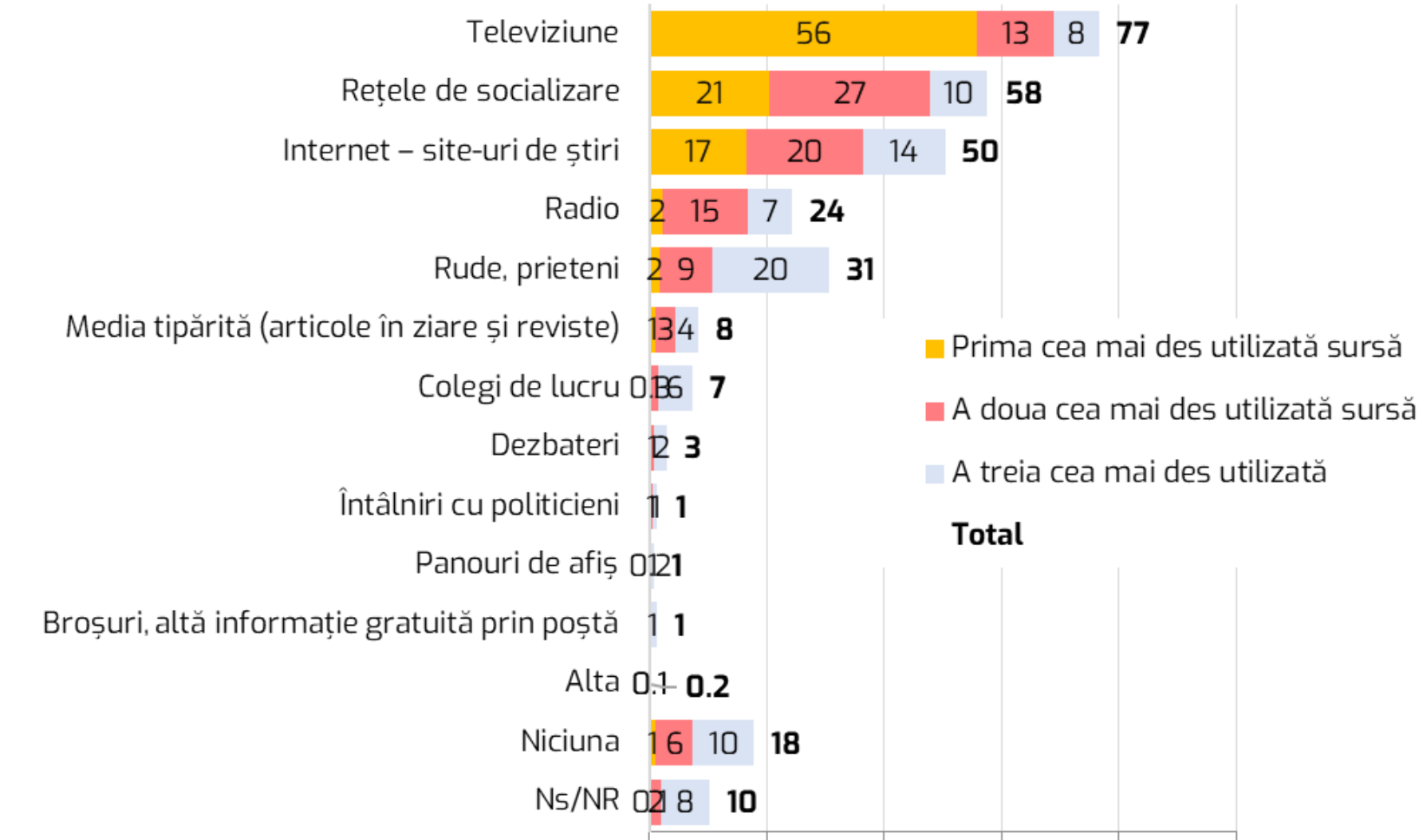
Dvs. vizionați programe TV produse în Rusia, cum ar fi NTV, RTR Rossiya sau altele?

58% dintre total eșantion privesc cel puțin uneori programe TV produse în Rusia (dintre care 25 p.p. aproape de fiecare dată când privesc TV).

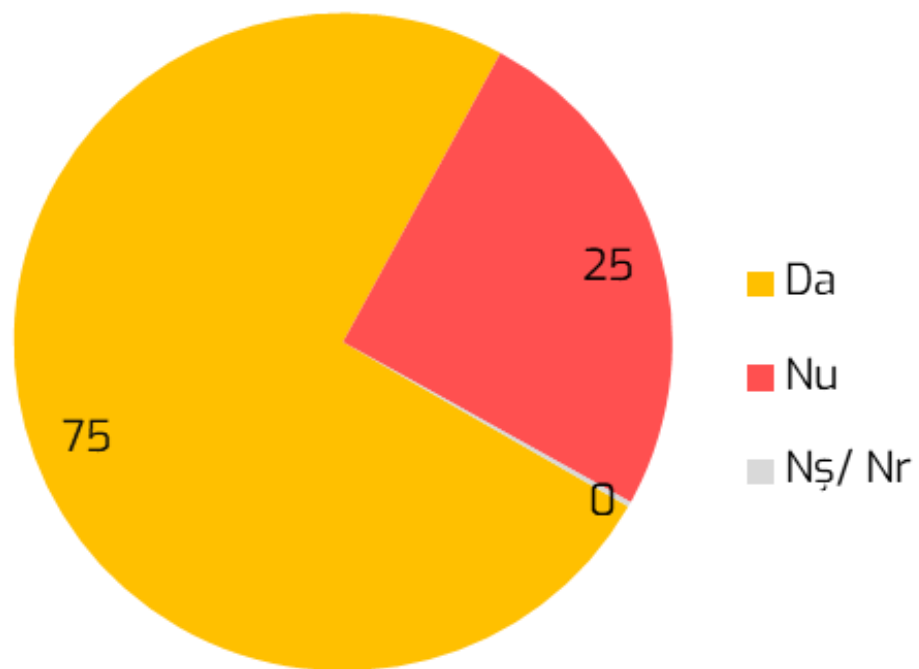

Care din aceste surse dvs. le utilizați cel mai frecvent pentru obținerea informațiilor de ordin politic?
Vă rog să numiți principalele 3 surse începând cu sursa cea mai des utilizată. (răspuns multiplu)

Cei mai mulți dintre respondenți au menționat televizorul ca sursă de informare cu privire la situația politică (77%). În al doilea rând aceștia au menționat rețelele de socializare (58%).

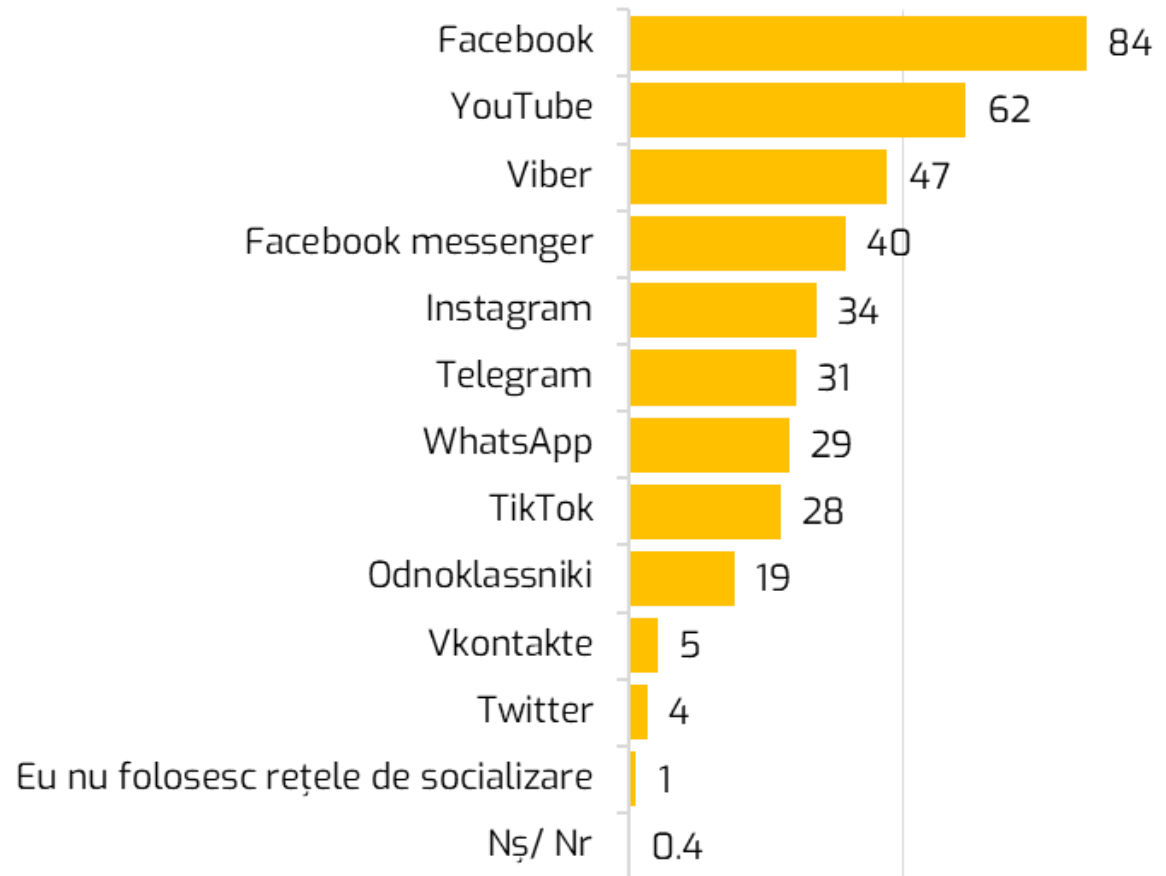
Utilizați internetul ca sursă de informare? (un răspuns posibil)

Majoritatea respondenților au indicat că utilizează internetul ca sursă de informare (75%).

Ce rețele de socializare utilizați ca surse de informare? Vă rog să le menționați pe toate pe care le utilizați ca surse de informare. (răspuns multiplu) ca sursă de informare? (un răspuns posibil)

Cea mai utilizată platformă ca sursă de informare în rândul participanților s-a dovedit a fi Facebook (84%), după care YouTube (62%).

Multumim!

Magenta Consulting

str. Alessandro Bernardazzi 38, et. 3-5, or. Chisinau, Moldova
+373 (78) 881180
magenta@consulting.md